

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO KONTROLIERIUS

PAŽYMA DĖL SKUNDO PRIEŠ ZARASŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS ADMINISTRACIJĄ

2022-04-14 Nr. 4D-2021/1/2-1352
Vilnius

SKUNDO ESMĖ

1. Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierės tiria 2021-11-08 (toliau vadinama ir – Pareiškėjas) skundą dėl Zarasų rajono savivaldybės (toliau vadinama – Savivaldybė) administracijos pareigūnų veiksmų (neveikimo), Savivaldybės Kontrolės ir audito tarnybos (toliau vadinama – KAT) bei Valstybinės teritorijų planavimo ir statybos inspekcijos prie Aplinkos ministerijos (toliau vadinama – Inspekcija) pareigūnų veiksmų (neveikimo) nagrinėjant Seimo kontrolierės 2021-07-01 pažymoje Nr. 4D-2020/2-1440 (toliau vadinama – Pažyma) pateiktas rekomendacijas (toliau vadinama – Rekomendacijos) (toliau vadinama – Skundas).

2. Skunde nurodyta:

2.1. „Savo Pažymoje mano skundą prieš Savivaldybės administraciją pripažinote pagrįstu ir pateikėte Rekomendacijų Savivaldybės administracijos direktoriui, KAT ir Inspekcijai.

Norėčiau informuoti, kad *iki šios dienos situacija praktiškai nepasikeitė, nesiumama jokių veiksmų pažeidimams pašalinti*, išskyrus tai, kad *esu gavęs 2021-09-17 Savivaldybės administracijos raštą* apie tai, jog ji nusprendė atlikti neplaninį UAB „Zarasų būstas“ [toliau citatose ir tekste vadinama – Administratorius] veiklos patikrinimą ir planinį 2020–2021 metų veiklos patikrinimą 2022 metais [...]“ (šios ir kitų citatų kalba netaisyta) (rašto Nr. (6.33 E)3-1319; toliau vadinama – Atsakymas-2);

2.2. „Dėl patalpų naudojimo ne pagal paskirtį

Jūsų Pažymos 7.8 punkto trečioje pastraipoje nurodyta:

„Savivaldybės pareigūnų teigimu, „šiuo metu Patalpose banko veikla nebevykdoma“.

Toks Savivaldybės administracijos pareigūnų teiginys yra akivaizdus melas. Nemažai Savivaldybės administracijos darbuotojų, taip pat tarybos narių, yra AB Swedbank klientai ir sutvarkyti piniginių reikalų iki šiol pakankamai dažnai užsuka į šį banko padalinį, kuris yra prie pat Savivaldybės administracijos pastato (Savivaldybės administracija įsikūrusi Sėlių a. 22, o banko padalinys – Sėlių a. 20 [toliau citatose ir tekste vadinama – Namas, Patalpos]; kitų bankų padaliniai yra toliau nuo centro), todėl negali nežinoti apie esamą situaciją.

2021 m. sausio mėn. įvyko tam tikrų pasikeitimų – AB Swedbank sumažino savo nuomojamų Patalpų dalį, pasilikdamas tik savitarnos zoną, o atsilaisvinsioje dalyje savo veiklą pradėjo jungtinės kredito unijos „Kreda“ vardu veikianti Ignalinos kredito unija (žr. <https://www.ignalinoskreditounija.lt/apta-navimo-centrai/zarasu-klientu-apta-navimo-skyrius/> ir <https://www.ignalinoskreditounija.lt/naujiena/ignalinos-kredito-unija-zarasuose-persikele-i-naujas-patalpas>).

Taigi *minėtos Patalpos, nepakeitus jų naudojimo paskirties, ir toliau naudojamos įvairioms finansinėms paslaugoms (kaip jos suprantamos ir apibrėžtos Lietuvos Respublikos bankų įstatymo 4 straipsnyje ir Lietuvos Respublikos finansų įstaigų įstatymo 3 straipsnio 1 dalyje), o ne pagalbinėms finansinėms paslaugoms (kaip tvirtina Savivaldybės administracija) teikti.*

Jūsų Pažymos 13 puslapyje (7.15.1 punkto trečia pastraipa) pacituotas Savivaldybės administracijos atsakymas, pagal kurį minėtose Patalpose „vykdoma pagalbinė finansinė veikla (teikiama dalis banko teikiamų pagalbinių finansinių paslaugų)“, kurią vykdyti nepakeitus Patalpų paskirties neva yra leidžiama. Savo 2020-09-13 rašte, adresuotame, be kita ko, Savivaldybės administracijai [...], pateikiau teisinį situacijos įvertinimą [...]. Tuomet Savivaldybės administracijos direktorius raštu įpareigojo Administratorių „informuoti Patalpų savininką ir įpareigoti pakeisti Patalpų paskirtį“ (Pažymos 7.15.2 punktas), nors pagal Vietos savivaldos įstatymą tai yra Savivaldybės administracijos, o ne Administratoriaus kompetencijos klausimas. Praėjus daugiau kaip metams, situacija nepasikeitė – Savivaldybės administracija ir toliau nevykdo jai Vietos savivaldos įstatymu nustatytos funkcijos užtikrinti, kad Patalpos būtų naudojamos pagal paskirtį“;

2.3. „*KAT iki šiol neįvykdė savo įsipareigojimo* (žr. Pažymos 8 punktą), baigus programos „Zarasų energizacija“ auditą [toliau citatose ir tekste vadinama – Programa, Auditas], savo įgaliojimų ribose informuoti mane apie audito metu nustatytus dalykus, susijusius su mano raštuose iškeltais klausimais“;

2.4. „Logiškai negalima paaiškinti ir *Inspekcijos neveikimo ir tiesioginių funkcijų nevykdymo* esant aiškioms faktinėms aplinkybėms, rodančioms savavališkos statybos [šeši išorinių kondicionierių blokai, pramoninės ventiliacijos grotos ir kaminas; toliau citatose ir tekste vadinama – [renginiai] buvimą“: „Mano nuomone, didžiausia kaltė, kad iki šiol neišnagrinėtas savavališkos statybos atvejis, tenka Inspekcijai, kuri nuo 2017 m. rugpjūčio mėn. (jau daugiau kaip ketverius metus) vis atsisako netgi imtis nagrinėti savavališkos statybos klausimo. [...]“; Pareiškėjo nuomone, „mūsų atveju Inspekcija savo tiesioginių funkcijų nevykdo dėl korupcinių motyvų (minėtų patalpų savininko neteisėta įtaka), nes kitų logika pagrįstų priežasčių nėra.“

3. Seimo kontrolierė, susipažinusi su Skunde nurodytomis aplinkybėmis, be kita ko, pranešė Pareiškėjui:

3.1. „Pažymėtina, kad Skunde, be aplinkybių, kurių tyrimas priklauso Seimo kontrolieriaus kompetencijai, kartotinai nurodote ir kitas pareigūnų veiklos aplinkybes, Inspekcijos pareigūnų neveikimą galimos savavališkos statybos klausimais, kai šie klausimai nagrinėjami teisme, Patalpų naudojimo ne pagal paskirtį problemas, kurias Seimo kontrolierė pagal kompetenciją išnagrinėjo ir įvertino Pažymoje, pvz.:

„2.2.4.1. nesilaikydami savivaldybių veiklos skaidrumo, priimamų sprendimų teisėtumo principų reikalavimų, teikė Pareiškėjui skirtingas nuomones dėl galimo Patalpų naudojimo ne pagal paskirtį, t. y., 1) 2020-08-17 Atsakyme-3, adresuotame Pareiškėjui (pažymos 7.15.1 papunktis), be kita ko, pažymėta, kad Patalpose, kurias valdo AB „Swedbank“ nuomos sutarties pagrindu, vykdoma pagalbinė finansinė veikla (teikiama dalis banko teikiamų pagalbinių finansinių paslaugų), todėl Patalpose „nepakeitus jų paskirties yra galima vykdyti pagalbinę finansinių paslaugų veiklą ir toks Patalpų naudojimas atitinka nustatytus teisės aktų reikalavimus“; 2) po mėnesio, 2020-09-28, statinio (-ių) techninės priežiūros patikrinimo akte Nr. R9-13 pažymėta, kad Patalpų paskirtis – prekybos, Patalpų paskirtis nepakeista, nors Patalpose vykdoma AB „Swedbank“ veikla, o Tvarkos apraše numatytų veiklos rūšių, kuriomis galima užsiimti nepakeitus patalpos paskirties, sąrašė banko veikla nenumatyta. Savivaldybės administracija įpareigojo Administratorių informuoti Patalpų savininką dėl Patalpų paskirties keitimo (Pažymos 7.8 punktas). Ta pati informacija pateikta Pareiškėjui 2020-10-15 Atsakyme-5 (Pažymos 7.15 punktas).“

„Pažymėtina, jog Savivaldybės administracija šio tyrimo metu informavo Seimo kontrolierių, kad „šiuo metu Patalpose banko veikla nebevykdoma“ [...], Atsakyme-9 pažymėjo, kad „bankas iš Patalpų išsikėlė, šiuo metu Patalpas nuomojasi kredito unija, o pagal ekonominės veiklos

klasifikatorių nepakeitus patalpų paskirties galima vykdyti finansinių paslaugų veiklą“ [...], nors nenurodė, kad yra surašytas naujas Namų techninės priežiūros patikrinimo aktas arba kitas dokumentas, patvirtinantis šias Savivaldybės administracijos nurodytas aplinkybes, ir jo nepateikė Seimo kontrolieriui (šiuo klausimu Savivaldybės administracijai teiktina rekomendacija).

Atsižvelgus į pirmiau nurodytas aplinkybes, manytina, kad Pareiškėjui pagrįstai galėjo kilti abejonių dėl Savivaldybės administracijos 2020–2021 metais vykdytos Patalpų naudojimo ne pagal paskirtį kontrolės pagrįstumo, taigi, Savivaldybės administracijos veikla nebuvo aiški, neatitiko Savivaldybės administracijos veiklos skaidrumo principo reikalavimų.

Atkreiptinas dėmesys į tai, kad, *prireikus, ginčas dėl Patalpų ne pagal paskirtį naudojimo vykdant Tvarkos apraše nurodytų rūšių veiklą spręstinas teisme*“;

3.2. „Apibendrinus pirmiau nurodytas aplinkybes ir SKĮ [Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymas] reikalavimus, konstatuotina, kad atsižvelgus į tai, jog Seimo kontrolierė nėra įgaliota nustatyti juridinę reikšmę turinčių faktinių aplinkybių (nebuvimą), spręsti ginčų dėl teisės (Seimo kontrolierė pagal kompetenciją atlieka skundžiamų viešojo administravimo subjektų veiklos juridinį vertinimą, bet neatlieka veiklos vertinimo, reikalaujančio tam tikros srities specialių žinių, pvz., techninių ir pan.), kad skundą ištyrus (Pažyma), kartotinai skundas nenagrinėjamas, kad klausimai, kurie nagrinėjami teisme, Seimo kontrolierės nenagrinėtini, ir vadovaudamasi SKĮ 17 straipsnio 1 dalies 3, 4 ir 6 punktais ir 3 dalimi (Seimo kontrolierius priima sprendimą atsisakyti nagrinėti skundą, jeigu skunde nurodytų aplinkybių tyrimas nepriklauso Seimo kontrolieriaus kompetencijai, kai padaro išvadą, kad skundą nagrinėti tikslinga kitoje institucijoje ar įstaigoje, kai skundas tuo pačiu klausimu yra nagrinėjamas teisme), *Seimo kontrolierė atsisako tirti Skundo dalį, susijusią su kitomis nei Rekomendacijų nagrinėjimo atitikimo SKĮ reikalavimams aplinkybėmis.*

Kartotinai pažymėtina, kad, esant ginčui dėl Jūsų skunde nurodytų galimo Patalpų naudojimo ne pagal paskirtį, šios aplinkybės Jūsų iniciatyva galėtų būti patikrintos, nustatytos teisme“;

3.3. akcentuotina, kad „*Seimo kontrolierė tirdama Skundą pagal kompetenciją patikrins, ar Savivaldybės administracija, KAT, Inspekcijos pareigūnai, nagrinėdami Rekomendacijas, laikėsi SKĮ reikalavimų.*“

TYRIMAS IR IŠVADOS

4. Iš Pareiškėjo kartu su Skundu pateiktų dokumentų nustatyta:

4.1. 2021-08-17 Atsakyme-1 (Nr. (6.23 E)3-1178] į Pareiškėjo 2021-07-14 skundą Savivaldybės administracijai) pažymėta:

4.1.1. „Informuojame, kad vadovaujantis VAĮ 27 straipsnio 5 dalimi, jeigu paaiškėja, kad pradėjus administracinę procedūrą, skundą tuo pačiu klausimu pradėjo nagrinėti ir teismas, administracinė procedūra nutraukiama ir per 5 darbo dienas nuo tokio paaiškėjimo dienos apie tai raštu informuojamas skundą pateikęs asmuo. Savivaldybės administracijos duomenimis, Pareiškėjo 2020-07-07 rašte [...] nurodyti klausimai dėl Įrenginių įrengimo teisėtumo buvo išnagrinėti teisme.

Utenos rajono apylinkės teismo Zarasų rūmuose išnagrinėta civilinė byla Nr. e2-38-477/2020 dėl pažeistų teisių gynimo. Nurodytoje civilinėje byloje ieškovai savo ieškiniu prašė teismo pripažinti, kad Įrenginiai ant Namų fasado iš kiemo pusės yra sumontuoti neteisėtai, ir įpareigoti atsakovus nedelsiant išmontuoti šiuos Įrenginius ir tinkamai sutvarkyti Namų fasadą (t. y. gražinti į pirminę padėtį), Utenos rajono apylinkės teismo Zarasų rūmai ieškinį atmetė.

Apeliacine tvarka išnagrinėjęs civilinę bylą Nr. e2A-390-280-2020 pagal ieškovų apeliacinį skundą dėl Utenos apylinkės teismo Zarasų rūmų 2020-02-05 sprendimo civilinėje byloje Nr. 2-38-477/2020, Panevėžio apygardos teismas 2020-07-03 nutartimi šį apeliacinį skundą atmetė ir Utenos apylinkės teismo Zarasų rūmų 2020-02-05 sprendimą paliko nepakeistu.

Tokiu būdu nurodytoje civilinėje byloje įsiteisėjusiu teismo sprendimu yra nustatytas prejudicinis faktas, kurio ieškovų reikalavimai pripažinti Įrenginius ant Namų fasado iš kiemo

pusės kaip sumontuotus neteisėtai ir įpareigoti atsakovus nedelsiant išmontuoti šiuos Įrenginius ir tinkamai sutvarkyti Namų fasadą yra atmesti.

Vadovaujantis Civilinio proceso kodekso 18 straipsniu, įsiteisėjęs teismo sprendimas, nutartis, įsakymas ar nutarimas yra privalomi valstybės ar savivaldybių institucijoms, tarnautojams ar pareigūnams, fiziniams bei juridiniams asmenims ir turi būti vykdomi visoje Lietuvos Respublikos teritorijoje. Atsižvelgiant į tai, Savivaldybės administracija neturi jokio teisinio pagrindo iš naujo nagrinėti Jūsų 2020-07-03 rašte nurodytų klausimų dėl Įrenginių / kondicionierių įrengimo teisėtumo ir įpareigojimo juos pašalinti, nes yra priimtas įsiteisėjęs Utenos rajono apylinkės Zarasų rūmų 2020-02-05 sprendimas civilinėje byloje Nr. e2-38-477/2020, kuriuo tokie reikalavimai pripažinti Įrenginių įrengimą neteisėtu ir įpareigoti juos išmontuoti buvo atmesti“;

4.1.2. „Taip pat informuojame, kad, vadovaujantis Nekilnojamojo turto registro [toliau citatose ir tekste vadinama – NTR] duomenimis, registro įrašo Nr. 90/63251, NTR yra įregistruotas nekilnojamas daiktas – 127,77 kv. m bendro ploto prekybos paskirties Patalpos, kurias valdo AB „Swedbank“ nuomos sutarties pagrindu ir kuriose ***yra vykdoma pagalbinė finansinė veikla (teikiama dalis banko teikiamų pagalbinių finansinių paslaugų)***. Nurodyta veikla vykdoma nuo 2002 metų.

Vadovaujantis Statistikos departamento prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės generalinio direktoriaus 2007-10-31 įsakymu Nr. DĮ-226 patvirtintu EKONOMIKĖS VEIKLOS RŪŠIŲ KLASIFIKATORIUMI (EVRK 2 RED) Pagalbinė finansinių paslaugų ir draudimo veikla (Sekcija K 66 skyrius) apima šias grupes, klases ir poklasius: Pagalbinė finansinių paslaugų, išskyrus draudimą ir pensijų lėšų kaupimo veiklą (66.1 grupė), Finansų rinkos valdymas (66.11 klasė), Vertybinių popierių ir prekių sutarčių sudarymo tarpininkavimas (66.12 klasė), Kita pagalbinė finansinių paslaugų, išskyrus draudimą ir pensijų lėšų kaupimą, veikla (66.19 klasė); Pagalbinė draudimo ir pensijų kaupimo veikla (66.2 grupė); Rizikos ir žalos vertinimas (66.21 klasė); Draudimo agentų ir brokerių veikla (66.29 klasė), Kita pagalbinė draudimo ir pensijų lėšų kaupimo veikla (66.29 klasė); Fondų valdymo veikla (66.3 grupė) Fondų valdymo veikla (66.30 klasė).

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2011-10-12 nutarimu Nr. 1178 patvirtinto Statinio (jo patalpų) naudojimo ne pagal paskirtį atvejų ir tvarkos aprašo (toliau vadinama – Aprašu) 5 punktu: viešbučių, administracinės, prekybos, kultūros, poilsio, paslaugų paskirties pastatuose ar patalpose, gyvenamosios paskirties vieno buto, dviejų butų, daugiabučiame (trijų ir daugiau butų) name atskirais nekilnojamojo turto objektais suformuotuose viešbučių, administracinės, prekybos, kultūros, poilsio, paslaugų paskirties patalpose, nepakeitus jų paskirties, neįrengus papildomo įėjimo, nedarant žalos bendrosios dalinės nuosavybės teise priklausančiam turtui (jei jis yra) ir gyvenamajai aplinkai, nepažeidžiant trečiųjų asmenų gyvenimo ir veiklos sąlygų, galimos Aprašo 3.1–3.20 ir 3.22 papunkčiuose nurodytos veiklos rūšys. Aprašo 3.5 punkte nurodyta, kad ***nepakeitus patalpų paskirties galima pagalbinė finansinių paslaugų ir draudimo veikla (K66)***.

Atsižvelgiant į tai kas išdėstyta, šiuo metu Patalpose nepakeitus jų paskirties yra galima vykdyti pagalbinę finansinių paslaugų veiklą ir toks ***Patalpų naudojimas atitinka nustatytus teisės aktų reikalavimus***“;

4.2. 2021-09-17 Atsakyme-2 pažymėta:

„Informuojame, kad Savivaldybės administracija, atsižvelgdama į Rekomendacijas, ***priėmė sprendimą atlikti neplaninį Administratoriaus veiklos patikrinimą pagal jūsų prašymuose nurodytas aplinkybes bei planinį Administratoriaus 2020–2021 metų veiklos patikrinimą 2022 metais***“;

4.3. Aplinkos ministerijos 2021-04-06 atsakyme Nr. (14)-D8(E)-2308 į Pareiškėjo 2021-02-25 prašymą (toliau vadinama – AM Atsakymas) nurodyta:

4.3.1. „Gavome Jūsų skundą / prašymą (toliau – skundas) dėl ant Namų, galimai pažeidžiant statybą reglamentuojančius teisės aktus sumontuotų Įrenginių. [...] nurodote, kad Inspekcija nevykdo teisės aktais jai priskirtų funkcijų ir „***atsisako surašyti savavališkos statybos aktą ir***

įpareigoti įrenginių savininką pašalinti savavališkos statybos padarinius“. Aplinkos ministerijos prašote įvertinti Inspekcijos vadovų veiksmus dėl galimų tarnybinių pareigų neatlikimo ar netinkamo atlikimo, imtis veiksmų, kad Inspekcija vykdytų jai teisės aktais priskirtas funkcijas. [...] nurodote, kad *kreipėtės į administracinį teismą dėl Inspekcijos galimų funkcijų nevykdymo ir ginčas teisme tebenagrinėjamas*.

Atsižvelgiant į tai, kad Inspekcijos sprendimų / veiksmų teisėtumas nagrinėjamas administraciniame teisme, vadovaudamiesi VAI 11 str. 3 dalies 4 punktu, Jūsų skundo dėl paminėtų klausimų nenagrinėsime“;

4.3.2. „Atsakydami į skunde išdėstytą prašymą „[...] tuo atveju, jeigu valstybės paramai daugiabučių namų renovacijai gauti nustatytas terminas, iki kurio turi būti užbaigtas projektas, priimti arba inicijuoti teisės aktus, pagal kuriuos bent jau tokiais kaip mūsų atvejais valstybės paramos nebūtų netenkama“, atkreipiame dėmesį, kad 2020-12-30 rašte Nr. (14)-D8(E)-7488 pažymėjome, kad 2020-12-09 Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu Nr. 1403 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2009-12-16 nutarimo Nr. 1725 „Dėl Valstybės paramos daugiabučiams namams atnaujinti (modernizuoti) teikimo ir daugiabučių namų atnaujinimo (modernizavimo) projektų įgyvendinimo priežiūros taisyklių patvirtinimo ir daugiabučio namo atnaujinimo (modernizavimo) projektui įgyvendinti skirto kaupiamojo įnašo ir (ar) kitų įmokų didžiausios mėnesinės įmokos nustatymo“ pakeitimo“, iki 2017-11-01 parengtiems daugiabučių namų atnaujinimo (modernizavimo) projektams, kuriems įgyvendinti iki šio nutarimo įsigaliojimo dienos sudaryta statybos rangos darbų sutartis ir kredito sutartis, ir kurių įgyvendinimo terminas baigiasi 2020-12-31, daugiabučio namo atnaujinimo (modernizavimo) projektų įgyvendinimo terminas ir valstybės paramos, Klimato kaitos programos lėšomis papildomai kompensuojant 15 procentų investicijų, tenkančių energinį efektyvumą didinančioms priemonėms, jeigu įgyvendinus šiuos projektus pasiekama ne mažesnė kaip C pastato energinio naudingumo klasė ir skaičiuojamosios šiluminės energijos sąnaudos sumažinamos ne mažiau kaip 40 procentų, teikimo terminas šiuos projektus įgyvendinantiems daugiabučio namo butų ir kitų patalpų savininkams *pratęsimas iki 2021-12-31*, todėl, iki minėtos datos užbaigus daugiabučio namo atnaujinimo (modernizavimo) darbus, valstybės parama bus suteikta kai projekto administratorius VŠĮ Būsto energijos taupymo agentūrai pateiks nustatytos formos prašymą suteikti valstybės paramą energinį efektyvumą didinančioms priemonėms įgyvendinti. [...]“

5. Seimo kontrolierė Pažymoje:

5.1. konstatavo (be to, kas nurodyta šio rašto 3.1 punkte):

- „22.4.2. *Savivaldybės Pareiškėjui pateikti atsakymai neatitinka VAI išsamumo, Vietos savivaldos įstatymo veiklos skaidrumo principų reikalavimų*:

1) Pareiškėjo prašymuose nurodytos aplinkybės dėl Administratoriaus galimai netinkamos veiklos nebuvo patikrintos teisės aktuose nustatytu būdu, t. y., [...] nustatyta tvarka, pradėjus neplaninius patikrinimus pagal jų turinį, surašius Administratoriaus veiklos patikrinimo aktus, šiuose aktuose pateikus Administratoriaus veiklos įvertinimą ir rekomendacijas Administratoriui, nustatyta tvarka informavus Pareiškėją apie tokio patikrinimo rezultatus ir išvadas [Savivaldybės atsakymuose Pareiškėjui taip pat nebuvo nurodytos motyvuotos priežastys (faktinės aplinkybės ir konkrečios teisės aktų nuostatos), dėl kurių galimai buvo priimti sprendimai nepradėti neplaninių Administratoriaus veiklos patikrinimų pagal Pareiškėjo prašymų turinį];

2) Savivaldybės nuomonė [...], kad ji neturi teisinio pagrindo „iš naujo nagrinėti klausimų dėl Įrenginių įrengimo teisėtumo ir įpareigojimo juos pašalinti“, nes šie klausimai išnagrinėti teisme, nepagrįstai nebuvo motyvuota konkrečiais VAI nurodytais prašymų nenagrinėjimo teisiniais pagrindais (pvz., VAI 11 str. 3 d. 4 punktu: prašymas gali būti nenagrinėjamas, kai paaiškėja, kad skundą dėl to paties klausimo pradėjo nagrinėti teismas);

3) Savivaldybės pareigūnai 2020-12-17 Atsakyme-6 nepagrįstai, nemotyvuotai pasiūlė pačiam Pareiškėjui kreiptis į Inspekciją [...], nors Pareiškėjo prašymų nepersuntimo nagrinėti pagal

kompetenciją Inspekcijai VAĮ nustatyta tvarka priežastis nurodė tik 2021-01-08 Atsakyme-8 ir 2021-01-31 Atsakyme-9 [...];

4) nepagrįstai, nemotyvuodami VAĮ ir / arba kitų teisės aktų reikalavimais, iš Pareiškėjo, jam pateikiant Prašymus Savivaldybei, Atsakyme-1 reikalavo nurodyti konkrečius teisės aktus, kuriuos galimai pažeidė Administratorius [...], nes Administratoriaus (jo vadovo) veiklos teisinis įvertinimas priklauso Savivaldybės, kuri privalo pagal kompetenciją patikrinti Pareiškėjo prašymuose nurodytas aplinkybes dėl galimų Namų patalpų savininkų teisių pažeidimo Administratoriaus veiksmais (neveikimu), kompetencijai [...];

- „22.4.3. nagrinėdami Pareiškėjo prašymus, *nevykdė Administratoriaus veiklos priežiūros ir kontrolės [...] nustatyta tvarka:*

1) 2017–2020 metais neatliko jokių Administratoriaus veiklos patikrinimų (tiek planinių, tiek neplaninių) ir nenurodė šio neveikimo priežasčių, šio tyrimo metu nepateikė duomenų apie tai, kad Administratoriaus veiklos planinį patikrinimą ketintų atlikti 2021 metais [...];

2) nors, gavę Pareiškėjo prašymus dėl galimai netinkamos Administratoriaus veiklos kontrolės turėjo pradėti neplaninius Administratoriaus veiklos patikrinimus pagal jų turinį (pvz., dėl ne mažiau kaip dvejų metų Administratoriaus veiklos Namų butų ir kitų patalpų savininkų sprendimų priėmimo organizavimo, informacijos teikimo Pareiškėjui ir Namų bendraturčiams teisės aktuose nustatyta tvarka ir terminais, Administratorius veiklos atitikimo Namų bendraturčių interesams ir kt. klausimais) arba priimti motyvuotus sprendimus tokių tyrimų nepradėti [...], tačiau informacijos apie tokių sprendimų priėmimą nepateikė ne tik atsakymuose Pareiškėjui, bet ir Seimo kontrolieriui šio tyrimo metu.

Savivaldybė atsakymuose Pareiškėjui informavo apie Administratoriaus veiklos aplinkybes, teikė savo nuomonę dėl Administratoriaus veiksmų, tačiau neteikė Administratoriaus veiksmų (neveikimo) įvertinimo pagal teisės aktų reikalavimus, pvz., nurodė galimas faktines Administratoriaus veiklos aplinkybes ir Atsakyme-4 pažymėdama, kad „Savivaldybės žiniomis visi Pareiškėjo prašyti dokumentai šiai dienai yra pateikti“ [...], Atsakyme-7 nurodydama, kad „Administratorius, įvertino situaciją dėl paskelbto karantino Lietuvos Respublikos teritorijoje, pasirinko kitą papildomą gyventojų informavimo būdą – asmeniškai pateikti informaciją apie Projekto pakeitimus“ [...], tačiau nepagrįstai nustatyta tvarka valdytojo veiklos patikrinimo akte neįvertino tokio Administratoriaus pasirinkto informacijos pateikimo Namų patalpų savininkams būdo atitikimo Daugiabučio namo bendrojo naudojimo objektų administravimo nuostatų [toliau citatose ir tekste vadinama – Administravimo nuostatų] ir kitų teisės aktų reikalavimams (pvz., ar toks informacijos pateikimo būdas buvo suderintas su patalpų savininkais ar jų įgaliotais asmenimis, ar tiesiogiai Administratoriaus atstovams bendraujant su Namų patalpų savininkais karantino laikotarpiu nebuvo pažeisti nustatyti bendravimo apribojimai), taip pat neįvertino, ar Administratorius pateikė Pareiškėjui jo prašomus dokumentus per Administravimo nuostatuose nustatytą terminą.

Savivaldybė, šio tyrimo metu gautais duomenimis, [...] nustatyta tvarka (vykdydama neplaninį Administratoriaus veiklos patikrinimą) nepatikrino Pareiškėjo nurodytų aplinkybių dėl galimai Administratoriaus organizuotos apklausos, ar tai buvo teisės aktuose nustatyta tvarka organizuotas balsavimas raštu, ar teisės aktuose nenustatyto pobūdžio veikimas („šį ryt savo pašto dėžutėje radau tokį lapą [...]. Atrodo, Administratorius organizuoja kažkokią apklausą. Apklausos lapą Administratorius prašo pristatyti iki vakar, gruodžio 9 d.“; „Administratorius šiuo atveju veikė savavališkai, akivaizdžiai viršydamas savo įgaliojimus ir veikdamas prieš daugumos Namų bendraturčių valią, tinkamai jų neinformavęs, o rinkdamas parašus ant pritarimo Projekto pakeitimui tinkamai jų neinformavo ir netgi priešingai – sąmoningai klaidino ir šantažavo“), ar Administratoriaus atstovams teikiant informaciją Namų patalpų savininkams asmeniškai kartu nebuvo renkami patalpų savininkų parašai dėl pritarimo Projekto pakeitimui („2020-12-08 informavo apie tai, kad Administratoriaus atstovai pradėjo individualiai lankytis pas Namų gyventojus, versdami pasirašyti ant kažkokio dokumento, susijusio su Namų renovacijos darbais“),

Administratorius „neteisėtu būdu išgavo kai kurių bendraturčių parašus dėl pritarimo Projekto A laidai“, „2020-12-14 šio rašto originalas (kartu su dviejų bendraturčių pareiškimais dėl Administratoriaus neteisėtai gautų parašų atšaukimo) registruotu paštu buvo išsiųstas Administratoriui“, ar tokie Administratoriaus veiksmai atitiko teisės aktuose nustatytą Namų patalpų savininkų sprendimų priėmimo, balsavimo raštu organizavimo tvarką [...].

Taigi, Savivaldybė, šiuo atveju, kartu nesilaikė ir konstitucinio valdžios įstaigų tarnavimo žmonėms principo reikalavimų, neatsižvelgė į išsamios informacijos Namų bendraturčiams sprendimų priėmimo procese (užtikrinančios, kad bendraturčiai, gavę visą reikiamą informaciją, galėtų ne tik priimti sprendimus turėdami visą sprendimui priimti reikšmingą informaciją, bet ir turėtų galimybę esant poreikiui tinkamai ir laiku apginti savo teises) suteikimo svarbą, Administratoriaus veiklos priežiūros atliekant neplaninius patikrinimus, pvz., kai galimai nesutinkama su jo informacijos pateikimo, sprendimų priėmimo organizavimo būdais ir kt., aktualumą Namų bendraturčiams [...];

22.5. nepagrįstai neatsižvelgė ir į Seimo kontrolierės tarpininkavimą „[...] atlikti Administratoriaus veiklos kontrolę [...]“;

5.2. papildomai atkreipė Pareiškėjo dėmesį:

„24.1. kad, šio tyrimo metu gautais duomenimis (kompetentingų institucijų Seimo kontrolierei pateiktais paaiškinimais [...], Inspekcija [...] pagal kompetenciją ėmėsi veiksmų dėl Projekto vykdymo teisės aktuose nustatyta tvarka [...], Namų renovacijos užbaigimo procedūros [...]“;

24.2. „KAT nuo 2020-12-10 pradėjo Programos veiklos auditą [...]“;

24.3. į Lietuvos aukščiausiojo teismo praktiką, t. y., 2017-12-28 nutartį civilinėje byloje Nr. e3K-3-482-1075/2017 „[...]“, į tai, kad, vadovaujantis Lietuvos Respublikos civilinio kodekso [toliau vadinama – CK] 4.85 straipsnio 9 dalimi [...], buto ar kitos patalpos savininko teisei apskūsti priimtus butų ir kitų patalpų savininkų sprendimus taikomas 6 mėnesių ieškinio senaties terminas (kreipimasis į Seimo kontrolierių nepratėsia, nesustabdo kreipimosi į teismą (ieškinio senaties terminų)“;

24.4. kad, vadovaujantis CK 4.84 straipsnio 4 dalimi, „visais atvejais butų ir kitų patalpų savininkai balsų dauguma turi teisę priimti sprendimą pakeisti bendrojo naudojimo objektų administratorių ir nesuėjus penkerių metų terminui [...]“;

5.3. pateikė šias Rekomendacijas:

5.3.1. **Savivaldybės administracijos direktoriui:**

1) „26.1.1. atsižvelgus į šios pažymos 22.4.3 papunkčio išvadas, Taisyklėse [Zarasų rajono savivaldybės tarybos 2019-11-15 sprendimu Nr. T-180 patvirtintos Butų ir kitų patalpų savininkų bendrijų valdymo organų, jungtinės veiklos sutartimi įgaliotų asmenų ir Zarasų rajono savivaldybės administracijos direktoriaus paskirtų bendrojo naudojimo objektų administratorių veiklos, susijusios su įstatymų ir kitų teisės aktų jiems priskirtų funkcijų vykdymo, priežiūros ir kontrolės taisyklės] nustatyta tvarka (valdytojo veiklos patikrinimo akte aprašant Administratoriaus veiklą, ją įvertinant, teikiant rekomendacijas Administratoriui ir kt.) atlikti neplaninį valdytojo veiklos patikrinimą pagal Pareiškėjo prašymuose nurodytas aplinkybes bei planinį Administratoriaus 2020–2021 metų veiklos patikrinimą 2022 metais ir apie tai nustatyta tvarka informuoti Pareiškėją (valdytojo veiklos patikrinimo akto kopijas pateikti Seimo kontrolierei)“ (toliau vadinama – Rekomendacija-1);

2) „26.1.2. pateikti Seimo kontrolierei Savivaldybės sudarytą dokumentą, patvirtinantį Savivaldybės šio tyrimo metu nurodytas aplinkybes dėl Patalpų naudojimo pagal paskirtį [...], bei informuoti, kokių priemonių imtasi, kad ateityje gyvenamųjų namų patalpų naudojimo pagal paskirtį priežiūra būtų vykdoma tinkamai įgyvendinant vietos savivaldos veiklos skaidrumo, priimamų sprendimų teisėtumo principų reikalavimus“ (toliau vadinama – Rekomendacija-2);

3) „26.1.3. informuoti, kokių priemonių imtasi, kad ateityje Savivaldybės atsakymai į asmenų prašymus dėl galimai netinkamos valdytojų veiklos būtų nagrinėjami laikantis išsamumo, veiklos skaidrumo principų reikalavimų (patikrinamos visos prašymuose nurodytos aplinkybės teisės

aktuose nustatytu būdu, prašymo dalies nenagrinėjimo atveju toks sprendimas būtų motyvuojamas atitinkamomis VAĮ nuostatomis, prireikus pateikiami Savivaldybės pasiūlymai, priekaištai asmeniui būtų pagrįsti teisės aktų reikalavimais)“ (toliau vadinama – Rekomendacija-3);

5.3.2. **KAT** – informuoti Seimo kontrolierę apie 2020-12-10 pradėto Zarasų rajono savivaldybės finansuojamos priemonės „Daugiabučių gyvenamųjų namų renovacija ir programos „Zarasų energizacija“ įgyvendinimas“ [toliau citatose ir tekste vadinama – Priemonė] veiklos audito rezultatus bei pateikti dokumento, kuriuo pateikta informacija Pareiškėjui „apie audito metu nustatytus dalykus, susijusius su jo raštuose iškeltais klausimais“, kopiją (toliau vadinama – Rekomendacija-4);

5.3.3. **Inspekcijai** – informuoti Seimo kontrolierę apie statybos (Namo renovacijos) užbaigimo procedūros eigą ir rezultatus (jeigu ši procedūra neužbaigta – nurodyti priežastis) (toliau vadinama – Rekomendacija-5).

6. Institucijos pateikė Seimo kontrolieriui tokią informaciją apie Rekomendacijų nagrinėjimo rezultatus:

6.1. **Savivaldybės administracija**, informuodama apie Rekomendacijos-1–Rekomendacijos-3 nagrinėjimo rezultatus, 2021-09-06 raštu Nr. (6.37E)3-1255 pranešė:

„Atsižvelgdami į Lietuvos Respublikos Seimo kontrolieriaus Rekomendacijas informuojame, kad **Administratoriaus neplaninį veiklos patikrinimą planuojame atlikti 2021 m. rugsėjo mėnesį bei įsipareigojame 2022 m. atlikti planinį Administratoriaus veiklos patikrinimą teisės aktų nustatyta tvarka**. Informuojame, kad atlikus neplaninį Administratoriaus veiklos patikrinimą informuosime atskiru raštu“;

6.2. **KAT** (2021-07-19 raštu):

6.2.1. „Vadovaujantis Rekomendacija-4 informuojame Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierę apie 2020-12-10 pradėto Zarasų rajono savivaldybės (toliau – Savivaldybė) finansuojamos „Priemonės įgyvendinimas“ veiklos audito (toliau – Auditas) rezultatus.

Audito rezultatai rodo, kad Priemonė ženkliai prisideda prie bendro daugiabučių renovacijos proceso, tačiau pastebėta, kad būtina tobulinti Priemonės valdymą, numatant efektyvesnį priemonės planavimą, siekiant efektyvesnio ir sklandesnio renovacijos proceso įgyvendinimo, o stebėsenos rezultatai būtų naudojami tobulinant šį procesą.

Audito metu nustatyta, kad:

1. Priemonės planavimas tobulintinas:

- Administratoriaus veiklos strategija yra parengta iki 2022 metų, tačiau joje užsibrėžti pasiekti Priemonės rodikliai yra optimistiškesni nei pasiekiami faktiniai. Be to, minimoje strategijoje nėra aiškiai ir konkrečiai aprašyta bendra šios Priemonės rodiklių pasiekimo koncepcija. Nors minėta strategija yra parengta iki 2022-ųjų metų, renovuojamų daugiabučių rodiklį Administratorius planuoja siekti tik 2018–2020 metų laikotarpiu. Tolimesni (2021-ųjų ir 2022-ųjų metų) renovacijos procesai bei planuojami rodikliai šiame strateginiame plane nėra apibrėžti. Taip pat audito metu nustatyta, kad bendras 2018–2022 metų strateginiame veiklos plane šiuo laikotarpiu planuotas renovuoti daugiabučių namų skaičius nebuvo pasiektas. Šiuo laikotarpiu buvo planuota renovuoti 40 namų, o vadovaujantis Administratoriaus pateiktomis faktinėmis ataskaitomis, buvo renovuoti tik 34 namai;

- Administratorius kasmet planuoja ketinamus pasiekti rodiklius ir planavimo informaciją pateikia Savivaldybės administracijai. Tačiau metiniai planai ir užsibrėžti tikslai kiekvienais ataskaitiniais metais yra ženkliai optimistiškesni nei pasiekiami rezultatai. Savivaldybės planavimo dokumentuose planuojami priemonės rodikliai taip pat nėra pasiekiami faktiškai;

- Administratoriaus pateiktose Savivaldybės biudžeto lėšų vykdymo ataskaitose faktinės pasiektų Priemonės rodiklių reikšmės skiriasi nuo šių rodiklių reikšmių Savivaldybės planavimo dokumentuose;

- Nėra sisteminio požiūrio į veiklos planavimą, nes tiek Priemonės vykdytojas, tiek koordinatorius rodiklius, veiklas bei lėšas planuoja skirtingai;

- Faktiniai duomenys Administratoriaus pateikiamuose dokumentuose ir Savivaldybės administracijos informacija nesutampa;

- Savivaldybėje nėra darnios strateginio planavimo sistemos. Savivaldybės ir Priemonės vykdytojo planai nėra taip tarpusavyje suderinti, kad būtų pasiekiamas maksimalus įgyvendinamos Priemonės efektyvumas.

2. Būtina siekti sklandaus Priemonės įgyvendinimo.

Priemonės lėšų panaudojimas nėra pakankamai efektyvus dėl 2020 metais padidėjusių papildomų išlaidų ir ne visada pasiekiamų planuotų rodiklių, o taip pat dėl galimai nepakankamai sklandaus daugiabučių namų renovacijos administravimo organizavimo:

- 2020 metais stebimas padidėjęs lėšų poreikis papildomoms išlaidoms. Vadovaujantis Administratoriaus pateiktų faktinių ataskaitų duomenimis Priemonės administravimui Savivaldybės biudžeto lėšų buvo panaudota: 2017 metais – 46,5 tūkst. Eur, 2018 metais – 42,1 tūkst. Eur, 2019 metais – 31,7 tūkst. Eur, 2020 metais – 71,0 tūkst. Eur. 2017–2020 metų panaudota Priemonės įgyvendinimui bendra suma sudaro 191 372,69 Eur. Iš jų 53 proc. buvo panaudoti darbo užmokesčiui ir socialiniam draudimui ir 47 proc. buvo panaudota kitoms išlaidoms;

- Savivaldybės gyvenamųjų patalpų atnaujinimo apskaita nėra tiksli ir teisinga.

Kai kuriais atvejais neužtikrinamas tinkamas statytojo (užsakovo) pareigų vykdymas:

- Organizuojant daugiabučių namų renovacijos procesus, ne visada nupirkami visi darbai (ar darbų kieki) iš karto, dėl ko modernizavimo proceso metu perkami papildomi darbai;

- Administruojant daugiabučių namų modernizavimą, kai kuriais atvejais susiduriama su teisminiais ginčais, kurie turi įtakos renovacijos darbų procesų užbaigimui bei Valstybės paramos įsisavinimui;

- Kai kuriais atvejais rangos darbai priimami nesant visiškam jų baigtumui arba su nepašalintais defektais;

- Kai kuriais atvejais su rangovais sudaromi papildomi susitarimai dėl papildomų renovacijos darbų apie tai neinformuojant gyventojų ir be BETA pritarimo;

- Daugiabučiai namai renovacijai neatrenkami dėl įsiskolinimų už komunalines paslaugas;

- Administruojant daugiabučių namų modernizavimą, kai kuriais atvejais gaunami patalpų savininkų skundai dėl modernizavimo darbų proceso, darbų kokybės ir trūkumų bei tų trūkumų nepašalinimo. Taip formuojamas neigiamas Administratoriaus bei Savivaldybės įvaizdis, keliant Zarasų rajono gyventojų nepasitenkinimą modernizavimo procesu.

3. Priemonės stebėseną tobulinti.

Neužtikrinamas pakankamai nuoseklus Priemonės įgyvendinimo kontrolės ir stebėsenos procesas:

- Siekiant užtikrinti sklandų ir efektyvų daugiabučių namų renovacijos procesų valdymą Savivaldybė gali organizuoti Administratoriaus neplaninius patikrinimus, vertinti įstaigos vadovo veiklą, o taip pat koordinuoti Priemonės, kuriai skiriamos Savivaldybės biudžeto lėšos, įgyvendinimą, bei vykdyti tos Priemonės įgyvendinimo stebėseną. ***Iš auditui pateiktų duomenų matyti, kad 2017 metais ir 2020 metais nebuvo atliekami Administratoriaus veiklos, susijusios su daugiabučių namų renovacija, neplaniniai patikrinimai;***

- Valstybės ir savivaldybės įmonių įstatyme yra nustatyta, kad Savivaldybė įmonės savininko teises ir pareigas, t. y. įmonių kontrolę ir priežiūrą, įmonių vadovų veiklą, kaip jie įgyvendina įstatymus, Vyriausybės ir savivaldybės tarybos sprendimus, įgyvendina per Savivaldybės vykdomąją instituciją, t. y. įmonės savininko teises ir pareigas įgyvendinančiąją instituciją. ***Esant pagrindui (pavyzdžiui, dideliame kiekiui skundų dėl įmonės veiklos), gali būti inicijuojami įmonių vadovų veiklos vertinimai. Atliekamo audito metu nenustatyta, kad Savivaldybės vykdomoji institucija 2017–2020 metų laikotarpiu inicijavo Administratoriaus vadovo veiklos vertinimą;***

- Savivaldybė, vadovaudamasi stebėsenos duomenimis, turi vertinti daugiabučių namų modernizavimo proceso eigą ir atitinkamai tobulinti, rengti ir planuoti Priemonės rodiklius ir lėšas. Laikėmės nuostatos, kad daugiabučių namų modernizavimo proceso stebėseną atliekama tinkamai, kai kasmet gaunami patikimi duomenys apie šio proceso įgyvendinimą, jie vertinami ir jų rezultatai pasinaudojama formuojant šios Priemonės rodiklius ir lėšas. Savivaldybės administracija koordinuoja Priemonės įgyvendinimą, o Administratorius teikia Savivaldybės administracijai kiekvieną ketvirtį biudžeto lėšų sutarčių vykdymo ataskaitas. Pažymėtina, kad Savivaldybės administracija neturi sukūrusi tinkamų jų vertinimo ir duomenų panaudojimo procedūrų, kurios leistų nustatyti, ar pagrįstai priimti sprendimai tinkamam Priemonės įgyvendinimui. Be to, **Savivaldybės administracija Audito metu nepateikė įrodančios informacijos, kaip ji analizuoja ir pasinaudoja stebėsenos rezultatų duomenimis, ar pasinaudojama nustatant galimas rizikas ir laiku priimami pagrįsti sprendimai tobulinti Priemonės įgyvendinimą.**

Programos įgyvendinimo stebėseną atlieka Savivaldybės tarybos suformuotas Programos priežiūros komitetas. Pažymėtina, kad audito metu Tarybai nebuvo pateikta informacija apie Programos priežiūros komiteto ataskaitas. Tarybai buvo pateikti **Programos priežiūros komiteto susirinkimų dokumentai**. Atkreiptinas dėmesys, kad **buvo pateikti dokumentai tik 2019–2020 metų**. Audito metu 2017–2018 metų Programos priežiūros komiteto posėdžių protokolų ar kitų dokumentų Tarybai nepateikta. Todėl darytina išvada, kad 2017–2018 metais Programos priežiūros komitetas klausimų susijusių su Programos įgyvendinimu, nesvarstė.

Visi detalūs atlikto Audito rezultatai yra pateikti Tarybos 2021-04-12 Audito ataskaitoje Nr. 4-1, kuri yra skelbiama viešai interneto tinklalapyje adresu <http://zarasaikontrolė.lt>;

6.2.2. „Pažymime, kad Audito metu nustatyti faktai susiję su Namų renovacija (Pareiškėjui aktuliais klausimais) yra taip pat pateikti viešai skelbiamoje Audito ataskaitoje. Apie Audito metu nustatytus dalykus, susijusius su Pareiškėjo raštuose iškeltais klausimais, Pareiškėjas buvo informuotas žodžiu, 2021-05-26 nuotoliniu būdu („ZOOM“ platformoje) vykusiame Zarasų rajono savivaldybės Kontrolės komiteto posėdyje, kuriame **Pareiškėjas ir jo žmona dalyvavo svečių teisėmis. Posėdžio metu svečiai buvo pakankamai išsamiai susipažinę su Audito ataskaitos informacija, aktyviai dalyvavo, išsakė savo nuomonę, vyko diskusija**“ (2021-05-26. Zarasų rajono savivaldybės Kontrolės komiteto posėdžio protokolo Nr. TK-5 išrašas: „V. Breivienė išsakė [...] pastabas dėl Audito ataskaitos. Nurodė, kad, jų nuomone, teismo sprendimai cituoti nekorektiškai ir tendencingai, o pasisakymai dėl patalpų naudojimo paskirties – nėra audito objektas. [...]. Iš pateiktos ataskaitos galima konstatuoti, kad nebuvo jokios Administratoriaus vykdomos veiklos (Enervizijos programos vykdymo) kontrolės. Išsakė pastabas rekomendacijoms. [...]. Nors sutiko, kad gerai, kad jos yra pateiktos, galbūt bus vykdoma Administratoriaus veiklos, susijusios su Programa, kontrolė. [...]. Ž. Breivė priminė ir patikslino, kad **2021-04-26 vyko teismo posėdis**, kur buvo paminėta, kad dalis darbų yra atlikta, o dalis yra atlikta su trūkumais, nekokybiškai. [...]“;

6.2.3. „Taryba 2021-07-12 raštais Nr. 2-31 ir Nr. 2-32 paprašė audituotų subjektų pateikti informaciją apie Audito metu pateiktų rekomendacijų vykdymą už tris šių metų ketvirčius.

Administratorius 2021-07-16. raštu Nr. (1.2.E) S-41 pateikė atsakymą, kad įvykdė pateiktas rekomendacijas:

Kaip Audito ataskaitoje nurodytas rekomendacijas vykdo Savivaldybės administracija, KAT informacijos neturi“;

6.2.4. „Pažymime, kad KAT ketina pateikti informaciją Pareiškėjui dėl Audito metu nustatytų dalykų gavusi iš audituotų subjektų duomenis apie tai, kaip yra vykdomos visos Audito metu pateiktos rekomendacijos. Atkreiptinas dėmesys, kad dalies Audito metu pateiktų rekomendacijų įgyvendinimo terminai yra nurodyti iki 2021-12-31.

Informuojame, kad, pateikę raštu informaciją Pareiškėjui, rašto, kuriuo kreipsimės į Pareiškėją kopiją pateiksime Seimo kontrolieriui“;

6.3. **Inspekcija**, informuodama apie Rekomendacijos-5 nagrinėjimo rezultatus, **2021-07-23** raštu Nr. 2D-12384 pranešė:

6.3.1. „Informuojame, kad Lietuvos Respublikos statybos leidimų ir statybos valstybinės priežiūros informacinėje sistemoje „Infostatyba“ (toliau – IS „Infostatyba“) yra pateikti šie Administratoriaus prašymai išduoti atnaujinto Namu statybos užbaigimo aktą (toliau – Prašymas):

1. 2018-11-29 pateiktas Prašymas Nr. CCA-100-181129-02811, kuris 2018-12-05 buvo atmestas su pastaba: „Pagal Statybos techninio reglamento STR 1.05.01:2017 neprisidėta: 61. Su prašymu bendruoju atveju pateikiami šie dokumentai ir duomenys: 61.10. rangovo garantinio laikotarpio prievolių įvykdymo dokumento, t. y. draudimo bendrovės išduoto laidavimo draudimo rašto (kartu su jo apmokėjimą įrodančia dokumento kopija), mokėjimo atidėjimą patvirtinančio dokumento arba kredito įstaigos garantijos kopija, užtikrinanti rangovo garantinio laikotarpio prievolių įvykdymą.“

2. 2018-12-10 pateiktas Prašymas Nr. CCA-100-181210-02958. Statybos užbaigimo procedūros nutrauktos nurodant statybos užbaigimo komisijos narių pastabas:

2.1. „Atnaujinto (modernizuoto) daugiabučio gyvenamojo namo techninio projekto korektūra neparengta, o techniniame projekte nenurodyti triukšmo šaltiniai (kondicionieriai ant sienos) ir nepateikti triukšmo laboratorinių matavimų protokolai. (STR 1.05.01:2017 „Statybą leidžiantys dokumentai. Statybos užbaigimas. Statybos sustabdymas. Savavališkos statybos padarinių šalinimas. Statybos pagal neteisėtai išduotą statybą leidžiantį dokumentą padarinių šalinimas“ [toliau citatose ir tekste vadinama – Reglamentas] 10 priedo 10 punktas).

[...]

2.4 kondicionierių išoriniai blokai, kaminas ir vent. grotos [Įrenginiai]. Nėra aišku, ar jie sumontuoti savavališkai. Projekte nėra pateikti gyventojų sutikimai. Namu atnaujinimo (modernizavimo) projekto techninio darbo 41 ir 42 puslapiuose rašoma „Ant fasadų esantys Įrenginiai, kurie buvo sumontuoti savavališkai, negavus Savivaldybės leidimo, turi būti demontuoti jų savininkų, iki pastato fasadų šiltinimo darbų pradžios“

[...];

2.14. 1. Nėra pateikta neesminių projekto sprendinių keitimas A laida (grafinė ir aprašomoji dalis). [...] 4. Fasado atnaujinimo darbai neatitinka projekto sprendinių. [...];

2.15. Pagal Reglamento 71.2. punktą, statytojui per nustatytą terminą (bet ne ilgesnį kaip 6 mėnesiai) nepašalinus komisijos nustatytų trūkumų, komisijos sprendimu statybos užbaigimo procedūros nutraukiamos“.

3. 2019-06-19 pateiktas Prašymas Nr. CCA-100-190619-01276, kuris buvo 2019-09-25 atmestas su pastaba: „IS „Infostatyba“ pagal 2018-12-10 prašymą išduoti statybos užbaigimo aktą Nr. CCA-100-181210-02958 yra sustabdytos statybos užbaigimo procedūros. Pagal STR 1.05.01:2017 ankstesnio prašymo išduoti statybos užbaigimo aktą turi būti atnaujinamas arba nutraukiamas ankstesnės komisijos darbas“.

4. 2020-11-16 pateiktas Prašymas Nr. CCA-100-201116-02538, kuris 2020-11-17 buvo atmestas nurodant pastabą: „Pateikite apmokėjimą už statybos užbaigimo akto išdavimą“.

5. 2020-11-17 pateiktas Prašymas Nr. CCA-100-201117-02548. Statybos užbaigimo aktas neišduotas 2020-12-11 nurodant pastabą: „Per nustatytą laiką ne visi paskirti SU komisijos nariai pasirašė“.

6. 2020-12-14 pateiktas Prašymas Nr. CCA-100-201214-02832. 2021-01-04 statybos užbaigimo procedūros nutrauktos nurodant komisijos narių pastabas:

6.1 „Nesudarytos sąlygos apžiūrėti objektą ir dokumentus, kuriais remiantis būtų galima vertinti atliktų statybos darbų atitiktį esminiems gaisrinės saugos reikalavimams. Neatitikties teisinis pagrindas: STATYBOS TECHNINIS REGLAMENTAS STR 1.05.01:2017 p. 68“;

6.2. Pateikta PAGD atstovo pastaba.

7. 2021-01-14 pateiktas Prašymas Nr. CCA-100-210114-00125. 2021-01-14 šis Prašymas atmestas su pastaba: „Prašymas atmetamas, nes gautas skundas, dėl galimai savavališkos statybos. STR 1.05.01:2017 62.5 punktas“;

6.3.2. „Informuojame, kad Pareiškėjas ginčija Inspekcijos raštus:

1. 2020-07-14 raštą Nr. 2D-9380 „Dėl pranešimo adresu: Sėlių a. 20, Zarasai“. Šiuo raštu Inspekcija atsisakė nagrinėti jo 2020-07-07 prašymą dėl savavališkos statybos fakto konstatavimo ir jos padarinių šalinimo.

2. 2020-11-12 raštą Nr. 2D-16450 „Dėl Jūsų skundo“. Šiuo raštu Inspekcijos Vidaus tyrimų skyrius pasisakė dėl [...] [Inspekcijos] 2020-07-14 rašte Nr. 2D-9380 priimto administracinio sprendimo.

Šiuo metu dėl šių raštų teisėtumo ir pagrįstumo vyksta teisminis bylinėjimasis, administracinė byla yra apeliacinėje instancijoje. Pareiškėjas reikalauja, kad šie raštai būtų panaikinti ir prašo įpareigoti Inspekciją nagrinėti jo pradinį skundą 2020-07-07, t. y. – imtis veiksmų dėl Pareiškėjo nurodytos galimai savavališkos statybos.

Informuojame, kad [...] [Inspekcijos] veiksmai dėl skunduose nurodytų galimai savavališkai atliktų darbų priklausys nuo to, koks sprendimas bus priimtas teismo nagrinėjamoje byloje. [...].“

7. Seimo kontrolierė, atsižvelgusi į pirmiau nurodytas aplinkybes kreipėsi į:

7.1. *Savivaldybę*, prašydama motyvuotai informuoti, paaiškinti: dėl Rekomendacijos-1: 1) ar nustatyta tvarka atliktas neplaninis Administratoriaus veiklos patikrinimas pagal Pareiškėjo prašymuose nurodytas aplinkybes, jeigu taip – pateikti Seimo kontrolieriui valdytojo veiklos patikrinimo akto kopiją bei informaciją apie galimų Savivaldybės administracijos rekomendacijų Administratoriui įgyvendinimo rezultatus; jeigu neplaninis patikrinimas nėra atliktas, nurodyti motyvuotas priežastis ir jį atlikti; 2) tuo atveju, jeigu neplaninis Administratoriaus veiklos patikrinimas pagal Pareiškėjo prašymuose nurodytas aplinkybes yra atliktas, ar apie tai raštu yra informuotas Pareiškėjas, jeigu taip – Seimo kontrolieriui pateikti rašto Pareiškėjui kopiją, jeigu Pareiškėjas nustatyta tvarka nėra informuotas apie neplaninio patikrinimo rezultatus, nurodyti motyvuotas priežastis ir raštu informuoti Pareiškėją apie neplaninio patikrinimo rezultatus (Seimo kontrolieriui pateikti šio rašto Pareiškėjui kopiją); 3) ar imtasi priemonių dėl Administratoriaus 2020–2021 metų veiklos planinio patikrinimo įtraukimo į 2022 metų planinių patikrinimų grafiką, jeigu nesiimta, nurodyti motyvuotas priežastis ir kada tai bus atlikta; dėl Rekomendacijos-2: 1) priežastis, dėl kurių iki šiol Seimo kontrolieriui nepateiktas Savivaldybės sudarytas dokumentas, patvirtinantis Savivaldybės administracijos nurodytas aplinkybes dėl Patalpų naudojimo pagal paskirtį, ir pateikti informaciją apie šios Rekomendacijos-2 dalies nagrinėjimo rezultatus (pvz., faktinių aplinkybių fiksavimo dokumento kopiją); 2) priežastis, dėl kurių iki šiol Seimo kontrolierė neinformuota, kokių priemonių imtasi, kad ateityje gyvenamųjų namų patalpų naudojimo pagal paskirtį priežiūra būtų vykdoma tinkamai įgyvendinant vietos savivaldos veiklos skaidrumo, priimamų sprendimų teisėtumo principų reikalavimus, ir pateikti informaciją apie šios Rekomendacijos-2 dalies nagrinėjimo rezultatus; dėl Rekomendacijos-3 – priežastis, dėl kurių iki šiol Seimo kontrolierė neinformuota apie Rekomendacijos-3 nagrinėjimo rezultatus [kokių priemonių imtasi, kad ateityje Savivaldybės atsakymai į asmenų prašymus dėl galimai netinkamos valdytojų veiklos būtų nagrinėjami laikantis išsamumo, veiklos skaidrumo principų reikalavimų (patikrinamos visos prašymuose nurodytos aplinkybės teisės aktuose nustatytu būdu, prašymo dalies nenagrinėjimo atveju toks sprendimas būtų motyvuojamas atitinkamomis VAĮ nuostatomis, prireikus pateikiami Savivaldybės pasiūlymai, priekaištai asmeniui būtų pagrįsti teisės aktų reikalavimais)], ir pateikti atitinkamą informaciją apie Rekomendacijos-3 nagrinėjimo rezultatus ir kt.;

7.2. *KAT* (dėl Rekomendacijos-4), prašydama informuoti, koku teisiniu pagrindu informacija Pareiškėjui apie Priemonės įgyvendinimą nebuvo pateikta raštu (t. y., tokiu pačiu būdu, koku paprašyta tokią informaciją pateikti) bei informuoti Pareiškėją apie Priemonės įgyvendinimą ir kada jam raštu bus pateikta informacija apie Audito rekomendacijų įgyvendinimo rezultatus (Seimo kontrolieriui pateikti tokio atsakymo Pareiškėjui kopiją) ir kt.;

7.3. *Inspekciją* (dėl Rekomendacijos-5) – pateikti Seimo kontrolieriui galimai turimą papildomą informaciją apie statybos (Namo renovacijos) užbaigimo procedūros eigą ir rezultatus (jeigu ši procedūra vis dar nebaigta – nurodyti priežastis); apie teismuose nagrinėjamų bylų dėl Inspekcijos pareigūnų veiklos eigą, rezultatus (pateikiant atitinkamų procesinių dokumentų, sprendimų kopijas); tuo atveju, jeigu teismuose bylų nagrinėjimas yra baigtas, informuoti, kokių veiksmų Inspekcija ėmėsi / ketina imtis, kad būtų įgyvendinti teismų sprendimai.

Tyrimui reikšmingos faktinės aplinkybės

8. Iš Savivaldybės administracijos Seimo kontrolieriui pateiktos informacijos, paaiškinimų bei dokumentų nustatyta:

8.1. vadovaujantis „Savivaldybės administracijos direktoriaus 2021-09-08 įsakymu Nr. I(6.6E)-592 „Dėl neplaninio valdytojo veiklos patikrinimo“ *atlikome neplaninį Administratoriaus veiklos patikrinimą pagal Pareiškėjo prašymuose nurodytas aplinkybes ir 2021-11-08 surašėme Daugiabučio namo bendrojo naudojimo objektų valdytojo veiklos neplaninio patikrinimo aktą Nr. DNB-1-(22.24)*“ (toliau citatose ir tekste vadinama – Aktas):

8.1.1. Akte be kita ko, pažymėta: „Patikrinimo metu nustatyta, kad vadovaujantis Aprašo 6 p. – butų ir kitų patalpų savininkai nebuvo iš anksto supažindinti apie organizuojamą balsavimą interneto svetainėje. Atsižvelgus į tai, kad Administratoriaus pranešimas apie organizuojamą balsavimą raštu buvo patalpintas Namo laiptinėje esančioje skelbimų lentoje, manytina, kad nepaskelbta informacija apie organizuojamą balsavimą interneto svetainėje negalėjo turėti lemiamos įtakos butų ir kitų patalpų savininkų sprendimo priėmimui dėl pritarimo projekto pakeitimui“;

8.1.2. „Siekiant užtikrinti Akte pateiktų rekomendacijų įgyvendinimą, 2021-11-12 Savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymu Nr. I(6.6E)-709 „Dėl rekomendacijų, pateiktų Akte vykdymo“ *Administratorius buvo įpareigotas pateiktus asmenų prašymus, paklausimus, pretenzijas bendrojo naudojimo objektų valdymo ir priežiūros klausimais nagrinėti bei teikti išsamius atsakymus (paaiškinimus) vadovaujantis Administravimo nuostaty, Butų ir kitų patalpų savininkų balsavimo raštu, priimant sprendimus, tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2011-03-24 įsakymu Nr. D1-251 [...], nuostatomis*“ (toliau citatose ir tekste vadinama – Aprašas);

8.1.3. *Pareiškėjas apie Administratoriaus veiklos patikrinimo rezultatus informuotas Savivaldybės administracijos 2021-11-12 raštu Nr. (6.33 E)3-1587“;*

8.2. „Savivaldybės administracijos direktoriaus 2021-11-30 įsakymu Nr. I(6.6E)-744 [...] yra patvirtintas Butų ir kitų patalpų savininkų bendrųjų valdymo organų, jungtinės veiklos sutartimi įgaliotų asmenų ir Zarasų rajono savivaldybės administracijos direktoriaus paskirtų bendrojo naudojimo objektų administratorių planinių veiklos patikrinimų 2022 m. planas, kuriame yra *numatyta atlikti kompleksinį planinį Administratoriaus veiklos patikrinimą 2022 m. trečiąjį ketvirtį*“;

8.3. Savivaldybės pareigūnai „atsižvelgdami į [...] [Seimo kontrolierės] rekomendaciją ir į tai, kad pasikeitė patalpų naudotojas (nuomininkas) (patikrinimas atliktas 2020-09-28, Statinio techninės priežiūros patikrinimo aktas Nr. R9-13), *dar kartą atlikome Patalpų patikrinimą*. Nustatyta, kad šiuo metu Patalpose veiklą vykdo Ignalinos kredito unija „Kreda“. 2011-10-12 Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarime Nr. 1178 „Statinio (jo patalpų) ne pagal paskirtį atveju ir tvarkos aprašo patvirtinimo“ 3.5 punkte numatyta, kad nepakeitus patalpų paskirties galima vykdyti pagalbinę finansinių paslaugų ir draudimo veiklą (K66), *kadangi Ignalinos kredito unija „Kreda“ pagal Ekonominės veiklos rūšių klasifikatorių patenka į 64.19 klasę – bankai, taupomieji bankai, kredito unijos – tokia veikla Patalpose (kurių paskirtis yra prekybos) nepakeitus jų paskirties vykdoma negali būti*.

Atsižvelgdami į aukščiau išdėstytą informaciją Savivaldybės administracija **2021-12-17 raštu Nr. (6.23 E)3-1767 „Dėl pastato naudojimo paskirties“ informavo Patalpų savininką dėl Patalpų paskirties būtino pakeitimo, suteikiant dviejų mėnesių terminą šiems darbams atlikti.** Jei per nustatytą terminą Patalpų paskirtis nebus pakeista, bus sprendžiama dėl teisės aktuose nustatytos atsakomybės taikymo Patalpų savininkui (valdytojui)“;

8.4. Savivaldybės administracijos pareigūnų teigimu, „Savivaldybės administracija visus asmenų prašymus (taip pat ir dėl galimai netinkamos valdytojų veiklos) nagrinėja vadovaudamasi Prašymų ir skundų nagrinėjimo ir asmenų aptarnavimo Zarasų rajono savivaldybės administracijoje taisyklėmis, patvirtintomis Savivaldybės administracijos direktoriaus 2018-11-12 įsakymu Nr. I(6.6E)-542 [...]. Visais atvejais prašymai nagrinėjami laikantis Lietuvos Respublikos teisės aktuose nustatytų principų ir terminų.

Atkreipiame dėmesį, kad rajono Savivaldybės administracija prašomą informaciją teikia bei rekomendacijas vykdo kaip įmanoma greičiau, atsižvelgdama į darbuotojų užimtumą, rekomendacijoms įgyvendinti reikalingas laiko sąnaudas bei rekomendacijų įgyvendinimo priemonių sudėtingumą, esamus žmogiškuosius išteklius.“

9. Iš KAT Seimo kontrolierei pateiktos informacijos, paaiškinimų bei dokumentų nustatyta:

9.1. „[...] pradėję Auditą Pareiškėją apie tai informavome savo iniciatyva siųstu 2020-12-22 raštu Nr. 2-73 [...], kuriame taip pat nurodėme, kad informaciją apie Audito metu nustatytus dalykus susijusius su Pareiškėjo iškeltais klausimais, pateiksime atskiru raštu baigus Auditą.

Apie Audito metu nustatytus dalykus Pareiškėjui išsami informacija buvo pateikta 2021-05-26 nuotoliniu būdu („ZOOM“ platformoje) vykusiame Zarasų rajono savivaldybės Kontrolės komiteto posėdyje. Pagal posėdžio metu vykusią diskusiją ir Pareiškėjo teikiamus klausimus bei pastebėjimus supratome, kad posėdžio dienai Pareiškėjas buvo detalai susipažinęs su visa Audito ataskaita, kuri paskelbta viešai KAT interneto tinklalapyje adresu <http://zarasaikontrolė.lt>, ir kurioje buvo pateikta informacija ir Pareiškėjo keliamais klausimais, kurie buvo nagrinėti Audito metu.

Informuojame, kad *šiai dienai Audito procedūrų nesame pilnai baigę. Šiuo metu vis dar vykdomos Audito rekomendacijų stebėjimo procedūros*, kadangi KAT iš audituojamų subjektų iki šios dienos nėra pateikta visa informacija apie Audito rekomendacijų įgyvendinimą. Pažymime, kad galutinis dalies Audito rekomendacijų įgyvendinimo terminas Audito ataskaitoje nurodytas iki 2021-12-31. Dėl šių priežasčių rekomendacijų stebėjimo procedūras pilnai galėsime užbaigti po 2021-12-31“;

9.2. „Pareiškėjas nesikreipė į KAT dėl informacijos nepateikimo ar pateikimo ankščiau nei KAT nurodė 2020-12-22 rašte Nr. 2-73. Taip pat KAT nėra gavusi jokių Pareiškėjo klausimų bei prašymų dėl šio rašto. Pažymime, kad KAT Pareiškėjui nėra įsipareigojusi informacijos pateikti ankščiau nei užbaigs Audito procedūras“;

9.3. „nors Audito procedūros šiai dienai dar nėra užbaigtos (vyksta audito rekomendacijų įgyvendinimo stebėsenos procedūros, o audituoti subjektai nėra pateikę informacijos apie visų rekomendacijų įgyvendinimą), tačiau, atsižvelgdami į Jūsų prašymą, **Pareiškėją 2021-12-10 raštu Nr. 2-74 informavome apie [...] [Seimo kontrolierės] prašomas pateikti aplinkybes ir nurodėme informaciją apie Audito rekomendacijų įgyvendinimo rezultatus turimus iki šios dienos [...].**“

Informuojame Jus apie papildomai gautą informaciją dėl Audito rekomendacijų įgyvendinimo iki šios dienos:

KAT pakartotinai kreipėsi į Savivaldybės administraciją 2021-09-08 raštu Nr. 2-46 su pakartotiniu prašymu pateikti 2021-07-16 rašte Nr. 2-31 prašytą informaciją. Negavusi atsakymo KAT dar kartą kreipėsi į Savivaldybės administraciją su prašymu pateikti informaciją apie rekomendacijų įgyvendinimą 2021-10-04 raštu Nr. 2-53. Nesulaukusi prašomos informacijos KAT dar kartą 2021-11-12 raštu Nr. 2-64 kreipėsi į Savivaldybės administraciją prašomos informacijos. Savivaldybės administracija 2021-11-22 raštu Nr. (6.33 E)3-1628 informavo, kad prašomą informaciją dėl Audito rekomendacijų įgyvendinimo pateiks ne vėliau kaip iki 2021-12-10, tačiau

iki šios dienos KAT informacijos iš Savivaldybės administracijos apie tai kaip yra įgyvendinamos Audito rekomendacijos nėra gavusi.

KAT 2021-10-04 raštu Nr. 2-54 kreipėsi į Administratorių su prašymu pateikti informaciją apie Audito rekomendacijų įgyvendinimą. 2021-10-11 Administratorius pateikė atsakymą. Pagal pateiktą Administratoriaus informaciją iš trijų Administratoriui pateiktų rekomendacijų dvi yra įvykdytos pilnai. Viena rekomendacija (Audito ataskaitoje rekomendacija Nr. 7) įgyvendinta iš dalies, nes iki šios dienos daugiabučio Namu renovacijos darbai nėra užbaigti iki galo (nėra gautas statybos užbaigimo aktas). *Atkreipiame dėmesį, kad su Pareiškėjo klausimais (Namu renovacijos klausimais) yra susijusi tik Audito rekomendacija Nr. 7).*

Informuojame, kad gavę papildomos informacijos apie Audito rekomendacijų įgyvendinimą apie tai Jus ir Pareiškėją informuosime.“

9.4. „Papildomos informacijos apie Audito rekomendacijų įgyvendinimą iki Audito galutinių procedūrų užbaigimo, t. y. iki 2021-12-31, KAT negavo. KAT gavo Savivaldybės administracijos 2022-01-14 raštą Nr. (10.16E)3-80 [...], kuriame nurodo kitos (su šiuo Auditu nesusijusios) informacijos pateikimą, ir šiame rašte pakartoja, kad su šiuo Auditu susijusią informaciją, kaip jau rašė 2021-11-22 rašte Nr. (6.33E)3-1628 pateiks vėliau atsižvelgdama į turimus žmogiškuosius išteklius.

Atsižvelgiant į tai kas išdėstyta ir užbaigus visas Audito procedūras darome išvadą, kad *Savivaldybės administracija iki 2021-12-31 neįgyvendino nei vienos Audito rekomendacijos, o Administratorius neįgyvendino rekomendacijos Nr. 7 dalies „Siekti išspręsti iškilusių Namu renovacijos darbų užbaigimo problemą“.*

9.5. „KAT gavo Pareiškėjo 2021-12-21 siųstą raštą „Dėl pateiktos informacijos apie Audito metu nustatytus dalykus“. KAT 2021-12-27 pateikė Pareiškėjui atsakymą rašte Nr. 2-77 [...]. Taip pat KAT gavo Pareiškėjo 2021-12-21 siųstą raštą „Dėl Administratoriaus neplaninio veiklos patikrinimo“. KAT 2021-12-28 pateikė Pareiškėjui atsakymą rašte Nr. 2-79 [...]“ („[...] KAT Jūsų Rašte siūlomų procedūrų (Administratoriaus bei Savivaldybės administracijos veiksmų vertinimo) neatliks, nes pagal Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatyme nustatytas funkcijas KAT nepriskirta nagrinėti, o tuo pačiu vertinti tokio pobūdžio gyventojų siūlymų ar pareiškimų“).

9.6. KAT 2022-03-24 papildomai informavo Seimo kontrolierę, kad KAT 2022-03-16 gavo Administratoriaus raštą Nr.(1.2.E) S-28, kuriame įmonė pateikė informaciją, kad Audito ataskaitoje Nr.4-1 pateikta rekomendacija Nr.7 yra įgyvendinta. Įmonė informavo, kad 2022-02-25 yra gautas Namu užbaigimo aktas ir 2022-02-28 yra kreiptasi į Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos Aplinkos projektų valdymo agentūrą dėl valstybės paramos suteikimo šio daugiabučio gyvenamojo namo butų ir kitų patalpų savininkams. Ši informacija KAT 2022-03-24 raštu Nr. 2-18 pateikta ir Pareiškėjui.

10. Iš Inspekcijos Seimo kontrolieriui pateiktos informacijos, paaiškinimų nustatyta:

10.1. „[...] šiuo metu nėra teismuose nagrinėjamų bylų dėl Inspekcijos pareigūnų veiklos, susijusios su objektu, esančiu Sėlių a. 20, Zarasuose.“

„Dėl statinio statybos užbaigimo procedūrų Inspekcija Įstaigai 2021-07-23 raštu Nr. 2D-12384 nurodė apie statybos (Namu renovacijos) užbaigimo procedūros eigą ir rezultatus laikotarpiu nuo 2018 m. iki 2021-01-14 [2021-01-14 pateiktas Prašymas Nr. CCA-100-210114-00125. 2021-01-14 šis prašymas atmetas su pastaba: „Prašymas atmetamas, nes gautas skundas, dėl galimai savavališkos statybos. STR 1.05.01:2017 62.5 punktas“]. Taip pat minėtame rašte buvo nurodyta, kad Rytų Lietuvos statybos valstybinės priežiūros departamento veiksmai priklausys nuo sprendimo, priimto teismo nagrinėjamoje byloje, kurioje Pareiškėjas kreipėsi į Vilniaus apygardos administracinį teismą ir reikalavo panaikinti Inspekcijos raštus, t. y. Inspekcijos 2020-07-14 raštą Nr. 2D-9380 „Dėl pranešimo adresu: Sėlių a. 20, Zarasai“ ir 2020-11-12 raštą Nr. 2D-16450 „Dėl Jūsų skundo“. Pareiškėjas teisme reikalavo, kad šie Inspekcijos raštai būtų panaikinti ir Inspekcija būtų įpareigota nagrinėti jo pradinį 2020-07-07 skundą, kuriuo

prašoma Inspekcijos imtis statybos valstybinės priežiūros veiksmų dėl pareiškėjo nurodytos galimai savavališkos statybos adresu Sėlių a. 20, Zarasuose. *Vilniaus apygardos administracinis teismas 2021-04-15 sprendimu administracinėje byloje Nr. eI3-1480-331/2021 Pareiškėjo skundą atmetė (nepanaikino Inspekcijos raštų). Minėtą teismo sprendimą Pareiškėjas apskundė Lietuvos vyriausiajam administraciniam teismui, kuris, išnagrinėjęs bylą, 2021-11-17 nutartimi administracinėje byloje Nr. eA-3155-815/2021 paliko nepakeistą Vilniaus apygardos administracinio teismo 2021-04-15 sprendimą“.*

Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2021-11-17 nutartyje administracinėje byloje Nr. eA-3155-815/2021, be kita ko, pažymėta:

„Nagrinėjamoje administracinėje byloje pagal Pareiškėjo skundą sprendžiama, ar yra teisinis pagrindas panaikinti Inspekcijos Departamento 2020-07-14 raštą ir Inspekcijos 2020-11-12 raštą (t. y. priimtus sprendimus atsisakyti nagrinėti Pareiškėjo 2020-07-07 prašymą (skundą) dėl savavališkos statybos fakto konstatavimo ir jos padarinių šalinimo) ir įpareigoti atsakovą Inspekciją iš esmės išnagrinėti pareiškėjo 2020-07-07 prašymą (skundą) dėl savavališkos statybos fakto konstatavimo ir jos padarinių šalinimo. Pirmosios instancijos teismas atmetė Pareiškėjo skundą kaip nepagrįstą. [...] 18. Šioje byloje pabrėžtina, kad pirmosios instancijos teismas nurodė, jog Inspekcija pagrįstai rėmėsi Taisyklių 46.5 papunkčiu, pagal kurį skundą atsisakoma nagrinėti, jeigu teismas išnagrinėjo pareiškėjo prašymą tuo pačiu klausimu. Tačiau teismas selektyviai vertino Panevėžio apygardos teismo Nutarties argumentus, juos aiškino ne objektyviai, o atsakovui palankia linkme, nors pačioje Nutartyje aiškiai nurodoma, jog „nagrinėjamo atveju konstatavus, kad darbai bendrojo naudojimo objektuose atlikti be bendraturčių sutikimo, o paskutinis kondicionierius pastatytas nesant rašytinio pritarimo, savaime nereiškia, kad turi būti tenkinamas negatorinis ieškinyš.“ Taigi, Nutartyje nebuvo nagrinėjamas savavališkų statybų kausimas, šis klausimas buvo keliamas pareiškėjo 2020-07-07 prašyme, tačiau ginčijamuose Inspekcijos Departamento 2020-07-14 rašte ir Inspekcijos 2020-11-12 rašte minėtas klausimas nespręstas, nurodant, kad Nutartimi jis jau išspręstas. Šia apimtimi ginčijami raštai negali būti laikomi korektiškais. 19. Kita vertus, pabrėžtina, jog Inspekcijos 2020-11-12 rašte nurodoma, kad dėl savavališkų statybų kausimo Pareiškėjui buvo atsakyta Inspekcijos 2020-10-13 raštu Nr. 2D14682. Paminėtina, kad pirmosios instancijos teismas įvertino, be kita ko, ginčijamo Inspekcijos 2020-11-12 rašto turinį ir Inspekcijos 2020-10-13 rašto Nr. 2D-14682, kuriame Pareiškėjui aiškiai atsakyta, jog Inspekcija neturi pagrindo inicijuoti procesinių veiksmų dėl savavališkos statybos, kontekste. Vadinasi, pirmosios instancijos teismo padaryta išvada, jog Inspekcija ėmėsi aktyvių veiksmų pagal savo kompetenciją, nagrinėdama Pareiškėjo teiktus skundus, laiku ir tinkamai 2020-11-12 raštu informavo Pareiškėją, kad nėra teisinio pagrindo 2020-07-14 raštą naikinti ir įpareigoti Inspekciją iš naujo iš esmės nagrinėti 2020-07-07 skundą dėl tų pačių aplinkybių (statybų teisėtumo klausimu), iš esmės yra teisėta ir pagrįsta. 20. Apibendrinama šioje nutartyje aptartas bylos faktines ir teises aplinkybes, teisėjų kolegija konstatuoja, kad pirmosios instancijos teismas tinkamai ir laikydamasis ABTĮ reikalavimų įvertino byloje surinktus įrodymus bei nustatė teisiškai reikšmingas aplinkybes bylai išspręsti, teisingai pritaikė ginčo teisinius santykius reglamentuojančias materialiosios teisės normas, nepažeidė proceso teisės normų. Pareiškėjo apeliacinio skundo argumentai nepaneigia pirmosios instancijos teismo išvadų pagrįstumo ir teisėtumo, skundžiamas pirmosios instancijos teismo sprendimas yra pagrįstas bylos faktais ir teisės aktų normomis, todėl jis paliekamas nepakeistas, o apeliacinis skundas atmetamas“;

10.2. „Tolimesni veiksmai vykdant statinio statybos užbaigimo procedūras (Sėlių a. 20, Zarasai) nuo 2021-01-14:

1. 2021-08-13 pateiktas prašymas Nr. CCA-100-210813-01836. Prašymo būseną – priimtas statinio užbaigimo komisijos. Statybos užbaigimo procedūros buvo sustabdytos 2021-10-13 nurodant pastabą: „*Nepasirašė komisijos nariai. Daug skundų, teismas*“.

2. 2021-11-30 statybos užbaigimo procedūros nutrauktos nurodant pastabą: „*Statytojo prašymu, Inspekcijos dokumentų valdymo informacinėje sistemoje „Avilyš“ reg. Nr. 1D-22912*“.

2021-11-30 UAB „Zarasų būstas“ Inspekcijai teiktame 2021-11-24 prašyme (reg. Nr. 1D-22912), prašė nutraukti gyvenamojo namo adresu Sėlių a. 20, Zarasai, statybos užbaigimo procedūrą, nes į Lietuvos Respublikos statybos leidimų ir statybos valstybinės priežiūros informacinę sistemą IS „Infostatyba“ nėra sukelti visi reikalingi dokumentai statybos užbaigimo aktui gauti.

3. 2021-12-01 pateiktas naujas prašymas Nr. CCA-100-211201-02727. Prašymo būseną: tikrinamas. Užduoties įvykdymo terminas: 2021-12-30“;

10.3. Inspekcijos pareigūnų teigimu, „atsižvelgiant į tai, kad teismuose Inspekcijos raštai nenuginčyti, kuriuose Pareiškėjas reikalavo panaikinti Inspekcijos raštus ir prašė imtis statybos valstybinės priežiūros veiksnių dėl galimos savavališkos statybos nustatymo (objekte Sėlių a. 20, Zarasai), statinio statybos užbaigimo procedūros yra vykdomos toliau teisės aktų nustatyta tvarka“;

10.4. „IS „Infostatyba“ **2021-12-01 Administratoriaus pateiktas prašymas Nr. CCA-100-211201-02727 išduoti atnaujinto Namų statybos užbaigimo aktą 2021-12-26 buvo atmestas** nurodant pastabas:

1. „Pateikti Reglamento 61.3. p. nurodytą statytojo pažymą apie atliktus statinio projekto, pagal kurį buvo išduotas statybą leidžiantis dokumentas, pakeitimus, atskirai aprašant esminių statinių projekto sprendinių pakeitimus ir nurodant motyvus, kodėl juos pakeitus, nereikėjo gauti naujo statybą leidžiančio dokumento;

2. Nepateikta Reglamente 61.10. p., nurodyto – rangovo garantinio laikotarpio prievolių įvykdymo dokumento, t. y. draudimo bendrovės išduoto laidavimo draudimo rašto (kartu su jo apmokėjimą įrodančia dokumento kopija), mokėjimo atidėjimą patvirtinančio dokumento arba kredito įstaigos garantijos kopija, užtikrinanti rangovo garantinio laikotarpio prievolių įvykdymą (jei toks užtikrinimas privalomas pagal Statybos įstatymą [...]). Reikalavimai draudimo bendrovės laidavimo draudimo raštui, mokėjimo atidėjimą patvirtinančiam dokumentui arba kredito įstaigos garantijai: 61.10.1. draudimo bendrovės laidavimo draudimo raštas, mokėjimo atidėjimą patvirtinantis dokumentas arba kredito įstaigos garantija turi būti išduoti ne trumpesniai kaip 3 metų laikotarpiui; 61.10.2. laidavimo draudimo suma, mokėjimo atidėjimo suma arba garantijos suma turi būti ne mažesnė kaip 5 procentai statybos kainos (su PVM).

3. Prašyme bendrųjų rodiklių lentelėje nėra nurodyta pastato energetinio naudingumo klasė“.

10.5. 2022-01-28 IS „Infostatyba“ buvo pateiktas pakartotinis prašymas išduoti statybos užbaigimo aktą Nr. CCA-100-220128-00220. Prašymo būseną: priimtas komisijos. Informuojame, kad **2022-02-25 išduotas daugiabučio gyvenamojo namo (un. Nr. 4396-0001-1017) adresu: Sėlių a. 20, Zarasai, atnaujinimo (modernizavimo) statybos užbaigimo aktas Nr. ACCA-00-220225-00075.**

11. Pareiškėjas šio tyrimo metu pateikė papildomą informaciją:

11.1. Pareiškėjas 2021-12-21 raštu „Dėl pateiktos informacijos apie Audito metu nustatytus dalykus“ kreipėsi į Savivaldybės administraciją ir KAT, pažymėdamas:

11.1.1. „Visų pirma norėčiau padėkoti KAT už jos 2021-12-10 rašte Nr. 2-74 [...] pateiktą informaciją. Tai, kad Savivaldybės administracija 2021 m. gegužės mėn. pabaigoje pagaliau pateikė VŠĮ „Centrinė projektų valdymo agentūra“ reikiamus dokumentus tam, kad mūsų Name atliktoms renovacijos darbams pagaliau būtų skirta Ignalinos fondo parama, man yra žinoma nuo pat pradžių.

Nors sutartis dėl renovacijos darbų pasirašyta dar 2017-03-24, t. y. beveik prieš penkerius metus, atlikti statybos darbai iki šiol nepriduoti, todėl daugiabučių namų renovacijai skiriama valstybės parama iki šiol negauta ir visiškai neaišku, kada tai įvyks. [...]. Nei Administratorius, nei Savivaldybės administracija nesiima absoliučiai jokių veiksnių savavališkos statybos padariniams pašalinti ir visokiais (net ir neteisėtais) būdais bando paveikti Namų bendraturčius, kad šie pritartų šios privataus asmens savavališkos statybos įteisinimo projektui, kurį už savo lėšas parengė ir visus tolesnius veiksmus bando atlikti Administratorius, veikdamas prieš daugumos bendraturčių valią“;

11.1.2. „**Su KAT 2021-04-12 Audito ataskaita Nr. 4-1 taip pat esu susipažinęs.** Savo poziciją dėl jos ir kritiką jai kartu su savo situoktine esame išdėstę per 2021-05-26 nuotoliniu būdu

(„ZOOM“ platformoje) vykusį Zarasų rajono savivaldybės Kontrolės komiteto posėdį. Tai nebuvo diskusija, kaip savo rašte nurodo KAT, nes Kontrolės komiteto nariai klausimų praktiškai neturėjo, o daugiausia klausimų (į kuriuos taip ir liko neatsakyta) KAT atstovėms buvo iš mūsų pusės: kodėl Audito ataskaitoje nenagrinėti vieni ar kiti klausimai, kuriuos viešai kėliau ir tebekeliu, be kita ko, Savivaldybės administracijai ir Administratoriui dėl Namų renovacijos darbų vykdymo ir padarytų pažeidimų [...].“ „Norėčiau pabrėžti, kad su Namų renovacijos procesais susiję mano klausimai, kuriuos kėliau, be kita ko, Savivaldybės administracijai ir KAT prašydamas juos išnagrinėti ir spręsti nurodytas problemas ir (arba) kurie buvo nagrinėti Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierės M. Vainiutės 2021-06-30 pažymoje Nr. 4D-2020/2-1440, šioje Zarasų savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos ataskaitoje praktiškai nenagrinėti ir dėl jų praktiškai nepasisakyta. [...].“

11.2. Pareiškėjas 2021-12-21 raštu „Dėl Administratoriaus veiklos neplaninio patikrinimo“ kreipėsi į Savivaldybės administraciją, KAT ir kt., pažymėdamas:

11.2.1. „**2021-11-12 Savivaldybės administracijos raštu Nr. (6.33 E)3-1587 [...] buvau informuotas apie tai, kad [...] buvo atliktas neplaninis Administratoriaus veiklos patikrinimas pagal įvairiuose mano raštuose nurodytas aplinkybes.** [...] Dėl logiškai nepaaiškinamų priežasčių Savivaldybės administracija ir toliau ignoruoja, be kita ko, šiuos klausimus, daugiausia susijusius su niekaip neužbaigiama Namų renovacija ir veikimą prieš mūsų Namų bendraturčių interesus: [...].“

11.2.2. „Dėl 2020 m. gruodžio mėnesį Administratoriaus organizuoto „balsavimo“ dėl pritarimo savavališkos statybos įteisinimo projektui [...]. Akivaizdu, kad Administratoriaus organizuotas „balsavimas“ visiškai neatitiko esminių aptariamo aprašo reikalavimų, todėl net neverta kalbėti apie tai, kad buvo organizuotas koks nors teisiškai įpareigojantis balsavimas arba priimtas kažkoks bendraturčius įpareigojantis sprendimas. Taigi tai buvo tik dar vienas Administratoriaus savivalės aktas, kurį Savivaldybės administracija bando kažkaip pateisinti“;

11.2.3. „Dėl atsakymų pateikimo terminų laikymosi

Savivaldybės administracija atrinko ir savo rašte paminėjo mano paklausimus, į kuriuos atsakė Administratorius. Tačiau Savivaldybės administracija, pavyzdžiui, vis ignoruoja tai, kad Administratorius beveik dvejus metus atsirašinėjo, slėpė ir nepateikė jau minėtų papildomų susitarimų Nr. 3 ir Nr. 5. Apie tai puikiai žino ir pats Savivaldybės administracijos direktorius A. Sakalauskas, su kuriuo šią problemą aptarėme pas jį kabinete dar 2018-12-27.

Kitas klausimas yra atsakymų kokybė. Nemaža dalis Administratoriaus atsakymų yra paprasčiausias biurokratinis atsirašinėjimas iš esmės nenagrinėjant ir nesprenžiant raštuose išdėstytų problemų. [...]. Atsižvelgdamas į tai, kas išdėstyta, siūlau Zarasų rajono savivaldybės tarybos Kontrolės komitetui ir KAT pagal kompetenciją išnagrinėti Administratoriaus ir Savivaldybės administracijos veiksmus ir imtis reikiamų priemonių, kad būtų užkirstas kelias tokiems pažeidimams, o juos padariusių asmenų veiksmai būtų teisiškai įvertinti.“

12. Iš 2021-06-29 NTR duomenų bazės išrašo nustatyta:

12.1. „2. Nekilnojamieji daiktai: 2.1. Pastatas – Gyvenamasis namas [...]. Aukštų skaičius: 3 [...].“

12.2. „7. Juridiniai faktai: 7.1. Nustatytas turto administravimas. Administratorius: Uždaroji akcinė bendrovė „Zarasų būstas“ [...]. Įregistravimo pagrindas: 2014-07-15 Savivaldybės administracijos įsakymas Nr. I-471. 7.2. Nekilnojamasis daiktas yra nekilnojamųjų kultūros vertybių teritorijoje (jų apsaugos zonoje). [...].“

12.3. „10. Daikto registravimas [...]: 10.1. **Išduotas statybos užbaigimo aktas** [...] Įregistravimo pagrindas: 2022-02-25 „infostatyba“ pranešimas Nr. ACCA-00-220225-00075 [...] 10.3. Išduotas statybą leidžiantis dokumentas (kadastro žyma). [...]. Aprašymas: suteikiama teisė atnaujinti (modernizuoti) pastatą. Paprastasis remontas. Įrašas galioja: Nuo 2017-07-31.“

Tyrimui reikšmingi Lietuvos Respublikos įstatymai bei kiti teisės aktai

13. Įstatymai:

13.1. *Vietos savivaldos įstatymo*

- 4 *straipsnis* – „Pagrindiniai principai, kuriais grindžiama vietos savivalda, yra: [...] 6) savivaldybės veiklos ir savivaldybės institucijų priimamų sprendimų teisėtumo. Savivaldybės institucijų ir kitų savivaldybės viešojo administravimo subjektų veikla ir visais jų veiklos klausimais priimti sprendimai turi atitikti įstatymų ir kitų teisės aktų reikalavimus; [...] 10) veiklos skaidrumo. Savivaldybės institucijų ir kitų savivaldybės viešojo administravimo subjektų veikla turi būti aiški ir suprantama savivaldybės gyventojams, kurie tuo domisi, jiems sudaromos sąlygos gauti paaiškinimus, kas ir kodėl daroma [...]“;

- 6 *straipsnis* – „Savarankiškosios (Konstitucijos ir įstatymų nustatytos (priskirtos) savivaldybių funkcijos: [...] 20) specialiųjų architektūros reikalavimų nustatymas ir statybą leidžiančių dokumentų išdavimas įstatymų nustatyta tvarka; [...] 42) [...] savivaldybės vykdomosios institucijos paskirtų bendrojo naudojimo objektų administratorių veiklos, susijusios su įstatymų ir kitų teisės aktų jiems priskirtų funkcijų vykdymu, priežiūra ir kontrolė pagal Vyriausybės įgaliotos institucijos patvirtintas pavyzdines taisykles [...]“;

- 27 *straipsnis* – „1. Savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba, prižiūradama, ar teisėtai, efektyviai, ekonomiškai ir rezultatyviai valdomas ir naudojamas savivaldybės turtas ir patikėjimo teise valdomas valstybės turtas, kaip vykdomas savivaldybės biudžetas ir naudojami kiti piniginiai ištekliai: 1) atlieka išorės finansinį ir veiklos auditą savivaldybės administracijoje, savivaldybės administravimo subjektuose ir savivaldybės valdomose įmonėse; [...]. 8) atlieka įstatymuose ir kituose teisės aktuose priskirtas funkcijas. [...] 4. Savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos veikla grindžiama nepriklausomumo, teisėtumo, viešumo, objektyvumo ir profesionalumo principais [...]“

13.2. *Teritorijų planavimo ir statybos valstybinės priežiūros įstatymo* (toliau vadinama – SVPI):

- 8 *straipsnis* – „1. Statybos valstybinę priežiūrą atlieka Inspekcija. 2. Statybos valstybinę priežiūrą apima: 1) prisijungimo sąlygų ir specialiųjų architektūros reikalavimų, specialiųjų paveldosaugos reikalavimų, specialiųjų saugomos teritorijos tvarkymo ir apsaugos reikalavimų (toliau – Specialieji reikalavimai) išdavimo terminų laikymosi priežiūrą ir (ar) išduotų prisijungimo sąlygų ir (ar) Specialiųjų reikalavimų teisėtumo tikrinimą; 2) statybą leidžiančių dokumentų teisėtumo tikrinimą; 3) statybos dalyvių veiksmų atitikties statybą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimams tikrinimą [...] 6) statybos užbaigimo procedūrų atlikimą; [...] 11) kitus prevencinius veiksmus, kuriais siekiama sumažinti pažeidimų skaičių; 12) pritarimų projektiniams pasiūlymams teisėtumo tikrinimą; 13) kitus šiame įstatyme ir kituose teisės aktuose nurodytus su statybos valstybine priežiūra susijusius veiksmus. [...]“;

- 11 *straipsnis* – „11. Statybos patikrinimo metu nustačius, kad statyba vykdoma savavališkai, atliekami šio įstatymo 14 straipsnyje nurodyti su savavališkos statybos padarinių šalinimu susiję veiksmai. [...]“;

- 16 *straipsnis* – „1. Inspekcijos pareigūnai savo potvarkiais sudaro visų statinių, kurių statybą užbaigus privaloma gauti statybos užbaigimo aktus, statybos užbaigimo komisijas. [...]. 3. Inspekcijai gavus prašymą išduoti statybos užbaigimo aktą, statybos užbaigimo komisija statybos užbaigimo procedūras privalo užbaigti (pasirašyti ir išduoti statybos užbaigimo aktą arba atsisakyti jį pasirašyti) per 10 darbo dienų nuo visų statybos užbaigimo komisijai privalomų pateikti dokumentų gavimo dienos, išskyrus atvejus, kai statybos užbaigimo komisija nusprendžia sustabdyti komisijos darbą ir pateikti statytojui privalomąjį nurodymą pašalinti komisijos statybos užbaigimo procedūrų atlikimo metu nustatytus pažeidimus. [...]“

13.3. *Viešojo administravimo įstatyme* (VAĮ) 3 *straipsnis* – „Viešojo administravimo subjektai savo veikloje vadovaujasi šiais principais: [...] 4) įstatymo viršenybės. Šis principas reiškia, kad įgaliojimai atlikti viešąjį administravimą viešojo administravimo subjektams turi būti

nustatyti laikantis šio įstatymo nustatytų reikalavimų, o viešojo administravimo subjektų veikla turi atitikti šiame įstatyme išdėstytus teisinius pagrindus. Administraciniai sprendimai, susiję su asmenų teisių ir pareigų įgyvendinimu, visais atvejais turi būti pagrįsti įstatymais; 5) išsamumo. Šis principas reiškia, kad viešojo administravimo subjektas į prašymą ar skundą turi atsakyti aiškiai ir argumentuotai, nuroydamas visas prašymo ar skundo nagrinėjimui įtakos turėjusias aplinkybes ir konkrečias teisės aktų nuostatas, kuriomis rėmėsi vertindamas prašymo ar skundo turinį; [...]“;

13.4. *Seimo kontrolierių įstatymo (SKI):*

- 12 straipsnio 1 dalis – „Seimo kontrolieriai tiria pareiškėjų skundus dėl pareigūnų piktnaudžiavimo, biurokratizmo ar kitaip pažeidžiamų žmogaus teisių ir laisvių viešojo administravimo srityje“;

- 17 straipsnis – „1. Seimo [...] priima sprendimą atsisakyti nagrinėti skundą, apie tai informuodamas pareiškėją, jeigu: [...] 3) skunde nurodytų aplinkybių tyrimas nepriklauso Seimo kontrolieriaus kompetencijai; [...] 6) padaro išvadą, kad skundą nagrinėti tikslinga kitoje institucijoje ar įstaigoje. [...]. 4. Jeigu skundo tyrimo metu paaiškėja šio straipsnio 1 dalyje nurodytos aplinkybės, skundo tyrimas nutraukiamas. [...]“;

- 20 straipsnis – „1. Pareigūnai privalo Seimo kontrolierių reikalavimu nedelsdami pateikti jiems informaciją, dokumentus ir kitą medžiagą, būtinus jų funkcijoms atlikti. 2. Nagrinėdamas skundą, Seimo kontrolierius turi teisę kreiptis į pareigūną, kurio veikla nagrinėjama, prašydamas šį pasiaiškinti per nustatytą terminą. Jeigu pasiaiškinimas nepateikiamas, Seimo kontrolierius turi teisę kreiptis į aukštesnįjį pareigūną (kolegialią instituciją) ir šis privalo užtikrinti, kad pasiaiškinimas būtų pateiktas arba pats paaiškinti per Seimo kontrolieriaus nustatytą terminą. 3. Seimo kontrolieriaus siūlymą (rekomendaciją) privalo nagrinėti institucija ir įstaiga ar pareigūnas, kuriems toks siūlymas (rekomendacija) adresuojamas (adresuojama), ir apie nagrinėjimo rezultatus informuoti Seimo kontrolierių. Informacija Seimo kontrolieriui pateikiama nedelsiant priėmus sprendimus dėl priemonių, kurių bus imamasi, atsižvelgiant į Seimo kontrolieriaus siūlymą (rekomendaciją), bet ne vėliau kaip per 30 dienų nuo siūlymo (rekomendacijos) gavimo dienos. 4. Asmenys, trukdantys Seimo kontrolieriui atlikti savo pareigas, atsako įstatymų nustatyta tvarka“;

- 22 straipsnis – „1. Seimo kontrolierius, atlikęs tyrimą, priima sprendimą: 1) pripažinti skundą pagrįstu; 2) atmesti skundą; 3) nutraukti skundo tyrimą. [...]. 3. Skundo tyrimas nutraukiamas, jei tyrimo metu išnyksta skundžiamos aplinkybės arba, tarpininkaujant Seimo kontrolieriui, skunde keliamos problemos išsprendžiamos gera valia, taip pat kitais šio įstatymo nustatytais atvejais.“

14. Kiti teisės aktai

14.1. *Vyriausybės 2011-10-12 nutarimu Nr. 1178 (2018-01-24 nutarimo Nr. 85 redakcija) patvirtintame Statinio (jo patalpų) naudojimo ne pagal paskirtį atvejų ir tvarkos apraše (toliau vadinama – Tvarkos aprašas) nustatyta:*

- 3 punktas – „Gyvenamosios paskirties [...] daugiabučiame (trijų ir daugiau butų) name ar jo patalpose, [...] nepakeitus paskirties, neįrengus papildomo įėjimo, nedarant žalos bendrosios dalinės nuosavybės teise priklausančiam turtui (jei jis yra) ir gyvenamajai aplinkai, nepažeidžiant trečiųjų asmenų gyvenimo ir veiklos sąlygų, galima ši Ekonominės veiklos rūšių klasifikatoriuje nurodytų rūšių veikla: [...] 3.5. pagalbinė finansinių paslaugų ir draudimo veikla [...]“;

- 5 punktas – „[...] administracinės, prekybos, [...] paslaugų, kitos paskirties pastatuose ar patalpose, gyvenamosios paskirties [...] daugiabučiame (trijų ir daugiau butų) name atskirais nekilnojamojo turto objektais suformuotose [...] administracinės, prekybos, [...] paslaugų, kitos paskirties patalpose, nepakeitus jų paskirties, neįrengus papildomo įėjimo, nedarant žalos bendrosios dalinės nuosavybės teise priklausančiam turtui (jei jis yra) ir gyvenamajai aplinkai, nepažeidžiant trečiųjų asmenų gyvenimo ir veiklos sąlygų, galimos šios Ekonominės veiklos rūšių

klasifikatoriuje nurodytos veiklos rūšys: 5.1. sportinė veikla [...]; 5.11. Tvarkos aprašo 3.1–3.20 ir 3.22 papunkčiuose nurodytos veiklos rūšys; [...]“;

- 13 punktas – „Ginčus dėl gyvenamosios paskirties pastatų (jų patalpų) ir negyvenamosios paskirties pastatų (jų patalpų) naudojimo vykdant Tvarkos apraše nurodytų rūšių veiklą, sprendžia teismas.“

14.2. *Zarasų rajono savivaldybės tarybos 2019-11-15 sprendimu Nr. T-180 patvirtintose Butų ir kitų patalpų savininkų bendrijų valdymo organų, jungtinės veiklos sutartimi įgaliotų asmenų ir Zarasų rajono savivaldybės administracijos direktoriaus paskirtų bendrojo naudojimo objektų administratorių veiklos, susijusios su įstatymų ir kitų teisės aktų jiems priskirtų funkcijų vykdymo, priežiūros ir kontrolės taisyklėse (Taisyklės) nustatyta:*

- „4. Planinio valdytojo veiklos patikrinimo (toliau – planinis patikrinimas) tikslas – surinkti ir įvertinti informaciją ir duomenis apie valdytojo veiklą“;

- „5. Planinis patikrinimas atliekamas pagal Savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymu patvirtintą metinį planinių valdytojų veiklos patikrinimų planą (toliau – Planas). Plano projektą, nurodydamas objektyvius kriterijus ir rizikos veiksnius, pagal kuriuos buvo atrinkti valdytojai, kurių veiklą planuojama tikrinti, numatomų patikrinimų pradžios ir pabaigos terminus, parengia kontrolierius. Valdytojų, kurių veiklą planuojama tikrinti, atrankos kriterijų ir rizikos veiksnių (pavyzdžiui, valdytojo veikla netikrinta 5 metus; praėjusiais arba einamaisiais metais valdytojo veikloje buvo nustatyta teisės aktų nuostatų pažeidimų; praėjusiais arba einamaisiais metais dėl valdytojo veiklos buvo gauti 3 ir daugiau skundų; ir pan.) sąrašą tvirtina Savivaldybės administracijos direktorius“;

- „6. Ateinančių metų Planas turi būti patvirtintas ir paskelbtas Savivaldybės interneto svetainėje ne vėliau kaip iki einamųjų metų gruodžio 1 d.“;

- „12. Vykdant planinį patikrinimą, tikrinama: [...] 12.4. daugiabučio namo (toliau – namas) bendrojo naudojimo objektų atnaujinimo pagal privalomuosius statinių naudojimo ir priežiūros reikalavimus planavimas ir lėšų kaupimo organizavimas – ar rengiami ir nustatyta tvarka teikiami patalpų savininkams ilgalaikiai ir metiniai planai, pasiūlymai dėl lėšų kaupimo namui atnaujinti, ar sukauptos lėšos laikomos atskiroje sąskaitoje ir naudojamos pagal paskirtį; [...] 12.6. informacijos ir duomenų patalpų savininkams teikimas pagal teisės aktų reikalavimus – ar laikomasi nustatytų reikalavimų dėl informacijos ir duomenų teikimo patalpų savininkams ir skelbimo apie savo veiklą (internetu svetainėje, el. paštu, skelbimų lentoje ir kitais būdais), ar gauta (jei gauta, nurodomas skaičius) skundų dėl informacijos ir duomenų pateikimo patalpų savininkams; [...] 12.8. patalpų savininkų susirinkimų ir balsavimo raštu organizavimas – ar šaukiami teisės aktų nustatytais atvejais ar patalpų savininkų prašymu patalpų savininkų susirinkimai, ar organizuojamas balsavimas raštu; [...]“;

- „13. Planinis patikrinimas užbaigiamas Daugiabučio namo bendrojo naudojimo objektų valdytojo veiklos patikrinimo akto (toliau – aktas) surašymu, kurio forma pateikta Taisyklių priede. Akte nurodomi valdytojo pateikti dokumentai, trūkumai, kuriuos valdytojas nedelsdamas pašalino, aprašoma valdytojo veikla, jos įvertinimas, rekomendacijos, informuojama apie pradėtą administracinio nusižengimo teiseną dėl patikrinimo metu nustatytų valdytojo veiklą reglamentuojančių teisės aktų pažeidimų. Aktas surašomas 2 egzemplioriais. Vienas pasirašytinai įteikiamas valdytojui, antras saugomas Savivaldybės administracijos direktoriaus teisės aktų nustatyta tvarka“;

- „15. Neplaninio valdytojo veiklos patikrinimo (toliau – neplaninis patikrinimas) tikslas – įvertinti faktus ar aplinkybes, dėl kurių buvo inicijuotas neplaninis patikrinimas, ir užkirsti kelią naujiems teisės aktų nuostatų pažeidimams atsirasti“;

- „16. Neplaninis patikrinimas gali būti atliekamas Savivaldybės administracijos direktoriui gavus patalpų savininko skundą ar kilus pagrįstiems įtarimams dėl valdytojo veiksmų ar neveikimo, kurie gali prieštarauti teisės aktų, reguliuojančių jo veiklą, nuostatoms, taip pat siekiant patikrinti, ar buvo pašalinti ankstesnio valdytojo veiklos patikrinimo metu nustatyti trūkumai. Neplaninis

patikrinimas pradedamas Savivaldybės administracijos direktoriaus ar jo įgalioto asmens motyvuotu sprendimu“;

- „17. Savivaldybės administracijos direktorius, gavęs patalpų savininko skundą, jį įvertina ir per 20 darbo dienų nuo jo gavimo priima sprendimą pradėti ar ne pradėti neplaninį patikrinimą ir apie priimtą sprendimą raštu informuoja skundą pateikusį asmenį. [...]“;

- „18. Savivaldybės administracijos direktorius, vertindamas skundą, turi teisę raštu kreiptis į valdytoją dėl informacijos ir duomenų, juos pagrindžiančių dokumentų ir paaiškinimų pateikimo. [...]“;

- „19. Savivaldybės administracijos direktorius gali priimti sprendimą ne pradėti neplaninio patikrinimo, jei pagal skunde nurodytas aplinkybes ir turimą informaciją ir duomenis yra aišku, kad galimas teisės aktų reikalavimų nesilaikymas ir (arba) netinkamas pareigų vykdymas yra mažareikšmis, t. y. remiantis teisingumo ir protingumo principais pažeidimas vertintinas kaip formalus ir (ar) nereikšmingas, nėra kartotinis ir neturėjo reikšmingos įtakos patalpų savininkų teisėms ir teisėtiems interesams. Neplaninis patikrinimas pradedamas, jeigu skunde nurodytos aplinkybės nėra susijusios su bendrojo naudojimo objektų valdytojo veiklos priežiūra ir kontrole“;

- „20. Skundas nenagrinėjamas, jeigu Savivaldybės administracijos direktorius jau yra pateikęs atsakymą arba priėmęs sprendimą tuo pačiu klausimu ir skundą pateikęs asmuo nepateikia naujų faktinių duomenų, leidžiančių abejoti ankstesnio atsakymo pagrįstumu ar ginčyti viešojo administravimo subjekto priimtą sprendimą“;

- 24. Apie atliktą ar nutrauktą neplaninį patikrinimą Savivaldybės administracijos direktorius ne vėliau kaip per 3 darbo dienas raštu informuoja skundą pateikusį asmenį, dėl kurio skundo buvo pradėtas neplaninis patikrinimas, nurodydama atlikto patikrinimo rezultatus ir išvadas ar nutraukto neplaninio patikrinimo motyvus“;

- „25. Atlikus neplaninį patikrinimą taikomi taisyklių 13 ir 14 punktai“;

- „30. Savivaldybės administracijos direktoriaus ar jo įgalioto asmens, taip pat kontrolieriaus veiksmai ar neveikimas gali būti skundžiami Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.“

Tyrimui reikšminga Lietuvos Respublikos teismų praktika

15. Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo (toliau vadinama – LVAT) praktika:

15.1. 2014-05-28 nutartis administracinėje byloje Nr. A261-610/2014 – „[...] viešojo administravimo subjektas, bet kokiu būdu gavęs informaciją apie galbūt padarytus pažeidimus, pagal savo kompetenciją **turi patikrinti tokią informaciją, ją įvertinti ir reaguoti į ją nuostatų bei kitų teisės aktų nustatyta būdu.** Tačiau tai nereiškia, kad VAĮ, kitų šiam ginčui aktualių teisės aktų taikymo požiūriu atsakovas privalo veikti taip, kaip to prašo besikreipiantys į juos asmenys [...]“;

15.2. 2016-02-22 nutartis 2016-02-22 administracinėje byloje Nr. A-1150-520/2016 – „[...] atsakovas savo kompetencijos ribose įvykdė pareigą ir pateikė pareiškėjui tinkamą atsakymą, o tai, kad **pareiškėjo netenkina skundžiamame atsakyme išdėstytos faktinės aplinkybės ir argumentai, nėra pagrindas pripažinti, jog pats atsakymas yra nemotyvuotas ir neteisėtas bei neatitinkantis Viešojo administravimo įstatymo nuostatų.** [...]“

16. Atsižvelgiant į tyrimo metu analizuotą informaciją, teisinį reglamentavimą, išvados bus pateikiamos išskiriant šias dalis:

16.1. dėl Savivaldybės administracijos pareigūnų veiksmų (neveikimo);

16.2. dėl KAT pareigūnų veiksmų (neveikimo);

16.3. dėl Inspekcijos pareigūnų veiksmų (neveikimo).

Tyrimo išvados

Dėl Savivaldybės administracijos pareigūnų veiksmų (neveikimo)

17. Apibendrinus Skunde Seimo kontrolieri nurodytas aplinkybes (pažymos 2 ir 3 punktai) konstatuotina, kad šio tyrimo metu nagrinėjami Pareiškėjo nusiskundimai dėl Savivaldybės administracijos pareigūnų veiksmų (neveikimo) nagrinėjant Seimo kontrolierės rekomendacijas (Rekomendaciją-1: Taisyklėse nustatyta tvarka (valdytojo veiklos patikrinimo akte aprašant Administratoriaus veiklą, ją įvertinant, teikiant rekomendacijas Administratoriui ir kt.) atlikti neplaninį valdytojo veiklos patikrinimą pagal Pareiškėjo prašymuose nurodytas aplinkybes bei planinį Administratoriaus 2020–2021 metų veiklos patikrinimą 2022 metais ir apie tai nustatyta tvarka informuoti Pareiškėją; Rekomendacija-2: „pateikti Seimo kontrolieri Savivaldybės sudarytą dokumentą, patvirtinantį Savivaldybės šio tyrimo metu nurodytas aplinkybes dėl Patalpų naudojimo pagal paskirtį [...], bei informuoti, kokių priemonių imtasi, kad ateityje gyvenamųjų namų patalpų naudojimo pagal paskirtį priežiūra būtų vykdoma tinkamai įgyvendinant vietos savivaldos veiklos skaidrumo, priimamų sprendimų teisėtumo principų reikalavimus“; Rekomendacija-3: informuoti, kokių priemonių imtasi, kad ateityje Savivaldybės atsakymai į asmenų prašymus dėl galimai netinkamos valdytojų veiklos būtų nagrinėjami laikantis išsamumo, veiklos skaidrumo principų reikalavimų (patikrinamos visos prašymuose nurodytos aplinkybės teisės aktuose nustatytu būdu, prašymo dalies nenagrinėjimo atveju toks sprendimas būtų motyvuojamas atitinkamomis VAI nuostatomis, prireikus pateikiami Savivaldybės pasiūlymai, priekaištai asmeniui būtų pagrįsti teisės aktų reikalavimais)).

Be to, Pareiškėjas papildomai pateikė savo nuomonę dėl Savivaldybės veiksmų pagal Rekomendacijas, t. y., dėl atliko neplaninio Administratoriaus veiklos patikrinimo apimčių (pažymos 11.2.1 papunktis), dėl 2020 m. gruodžio mėnesį Administratoriaus organizuoto „balsavimo“ dėl pritarimo savavališkos statybos įteisinimo projektui vertinimo (pažymos 11.2.2 papunktis), dėl Administratoriaus atsakymų kokybės ir kt. (pažymos 11.2.3 papunktis).

18. Apibendrinus pažymos 13–14 punktuose nurodytą teisinį reglamentavimą, konstatuotina, kad vadovaujantis Vietos savivaldos įstatymu (pažymos 13.1 punktas), SKĮ (pažymos 13.4 punktas), VAI (pažymos 13.3 punktas), Taisyklėmis (pažymos 14.2 punktas), Tvarkos aprašu (pažymos 14.1 punktas):

18.1. Savivaldybės administracija privalo savo veikloje laikytis įstatymo viršenybės principo reikalavimų, ji turi tik tokius įgalinimus, kurie Savivaldybės administracijai yra suteikti konkrečiomis teisės aktų nuostatomis, administraciniai sprendimai, susiję su asmenų teisių ir pareigų įgyvendinimu, visais atvejais turi būti pagrįsti įstatymais.

Savivaldybė privalo vykdyti Vietos savivaldos įstatymu jai priskirtas funkcijas, šiuo atveju – Administratoriaus veiklos, susijusios su įstatymų ir kitų teisės aktų jam priskirtų funkcijų vykdymu, priežiūra ir kontrolę pagal Taisyklės, statinių naudojimo priežiūros funkciją Tvarkos apraše nustatyta tvarka;

18.2. Savivaldybės administracijos direktorius privalėjo Seimo kontrolierės Rekomendacijas išnagrinėti ir apie nagrinėjimo rezultatus informuoti Seimo kontrolierę, priėmus sprendimus dėl priemonių, kurių bus imtasi, atsižvelgiant į Rekomendacijas:

18.2.1. dėl Rekomendacijos-1 – Savivaldybės administracija turėjo informuoti Seimo kontrolierę apie tai, ar atliktas neplaninis valdytojo veiklos patikrinimas pagal Pareiškėjo prašymuose nurodytas aplinkybes (jeigu atliktas – pateikti valdytojo veiklos patikrinimo akto kopiją; jeigu neatliktas – nurodyti motyvuotas priežastis), ar suplanuotas, atliktas planinis Administratoriaus 2020–2021 metų veiklos patikrinimas 2022 metais ir apie tai nustatyta tvarka informuotas Pareiškėjas;

18.2.2. dėl Rekomendacijos-2 – Savivaldybės administracija turėjo pateikti Seimo kontrolieriui Savivaldybės administracijos sudarytą dokumentą, patvirtinantį Savivaldybės administracijos nurodytas aplinkybes dėl Patalpų naudojimo pagal paskirtį bei informuoti, kokių priemonių imtasi, kad ateityje gyvenamųjų namų patalpų naudojimo pagal paskirtį priežiūra būtų vykdoma tinkamai įgyvendinant vietos savivaldos veiklos skaidrumo, priimamų sprendimų teisėtumo principų reikalavimus;

18.2.3. dėl Rekomendacijos-3 – Savivaldybės administracija turėjo informuoti Seimo kontrolierę, kokių priemonių imtasi, kad ateityje Savivaldybės atsakymai į asmenų prašymus dėl galimai netinkamos valdytojų veiklos būtų nagrinėjami laikantis išsamumo, veiklos skaidrumo principų reikalavimų.

18.3. Skundo tyrimas nutraukiamas, jei tyrimo metu išnyksta skundžiamos aplinkybės arba, tarpininkaujant Seimo kontrolieriui, Skunde keliamos problemos išsprendžiamos gera valia.

19. Nagrinėjamu atveju Savivaldybės pareigūnai:

19.1. dėl Rekomendacijos-1 – *šio tyrimo metu atliko neplaninį Administratoriaus veiklos patikrinimą pagal Pareiškėjo prašymuose nurodytas aplinkybes ir 2021-11-08 surašė Aktą, nustatė Administratoriaus veiklos trūkumus ir pateikė Administratoriui rekomendacijas*. Be to, siekdami užtikrinti Akte pateiktų rekomendacijų įgyvendinimą, 2021-11-12 Savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymu Nr. I(6.6E)-709 įpareigojo *Administratorių pateiktus asmenų prašymus, paklausimus, pretenzijas bendrojo naudojimo objektų valdymo ir priežiūros klausimais nagrinėti bei teikti išsamius atsakymus (paaiškinimus) vadovaujantis Administravimo nuostatomis, Aprašo nuostatomis, taip pat raštu informavo Pareiškėją apie Administratoriaus veiklos patikrinimo rezultatus* (Pareiškėjas šio tyrimo metu patvirtino, kad gavo šią informaciją; pažymos 8.1 punktas ir 11.2.1 papunktis).

Be to, Savivaldybės pareigūnai šio tyrimo metu Savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymu patvirtino Butų ir kitų patalpų savininkų bendrijų valdymo organų, jungtinės veiklos sutartimi įgaliotų asmenų ir Zarasų rajono savivaldybės administracijos direktoriaus paskirtų bendrojo naudojimo objektų administratorių planinių veiklos patikrinimų 2022 m. planą, kuriame numatė *Administratoriaus veiklos kompleksinį planinį patikrinimą atlikti 2022 m. trečiąjį ketvirtį* (pažymos 8.2 punktas);

19.2. dėl Rekomendacijos-2 – šio tyrimo metu dar kartą atliko Patalpų patikrinimą ir nustatė, kad Ignalinos kredito unijos „Kreda“ *veikla Patalpose (kurių paskirtis yra prekybos) nepakeitus jų paskirties negali būti vykdoma*, todėl *2021-12-17 raštu „informavo Patalpų savininką dėl Patalpų paskirties būtino pakeitimo, suteikiant dviejų mėnesių terminą šiems darbams atlikti“* (pažymos 8.3 punktas);

19.3. dėl Rekomendacijos-3 – konstatavo, kad Savivaldybės administracija visus asmenų prašymus (taip pat ir dėl galimai netinkamos valdytojų veiklos) nagrinėja vadovaudamasi teisės aktuose nustatyta tvarka (pažymos 8.4 punktas), šiuo atveju nagrinėdama Pareiškėjo prašymus atliko Administratoriaus veiklos patikrinimą.

20. Apibendrinus pažymos 18–19 punktuose pateiktas išvadas, konstatuotina, kad Savivaldybės pareigūnai Rekomendaciją-1 – Rekomendaciją-3 išnagrinėjo tinkamai, šio tyrimo metu atsižvelgė į jas, todėl *šios Pareiškėjo Skundo dalies tyrimas nutrauktinas* (kartu Savivaldybės administracijos direktoriui teikiant rekomendaciją dėl Seimo kontrolierės ir Pareiškėjo informavimo apie Patalpų paskirties keitimo eigą ir rezultatus).

Dėl KAT pareigūnų veiksmų (neveikimo)

21. Apibendrinus Skunde Seimo kontrolieriui nurodytas aplinkybes (pažymos 2 ir 3 punktai) konstatuotina, kad šio tyrimo metu nagrinėjami Pareiškėjo nusiskundimai dėl KAT

pareigūnų veiksmų (neveikimo) nagrinėjant Rekomendaciją-4 – informuoti Pareiškėją apie Priemonės („Daugiabučių gyvenamųjų namų renovacija ir programos „Zarasų energizacija“ įgyvendinimas“) įgyvendinimą ir kada jam raštu bus pateikta informacija apie Audito rekomendacijų įgyvendinimo rezultatus.

22. Apibendrinus pažymos 13 punkte nurodytą teisinį reglamentavimą, konstatuotina, kad vadovaujantis Vietos savivaldos įstatymu (pažymos 13.1 punktas), SKĮ (pažymos 13.4 punktas), VAĮ (pažymos 13.3 punktas):

22.1. KAT privalo savo veikloje laikytis įstatymo viršenybės principo reikalavimų, ji turi tik tokius įgalinimus, kurie KAT yra suteikti konkrečiomis teisės aktų nuostatomis, administraciniai sprendimai, susiję su asmenų teisių ir pareigų įgyvendinimu, visais atvejais turi būti pagrįsti įstatymais. KAT veikla grindžiama nepriklausomumo, teisėtumo, viešumo, objektyvumo ir profesionalumo principais.

KAT privalo vykdyti Vietos savivaldos įstatymu jai priskirtas funkcijas, šiuo atveju – atlikti Auditą, kontroliuoti jo rekomendacijų įgyvendinimą;

22.2. KAT vadovas privalėjo Seimo kontrolierės Rekomendaciją-4 išnagrinėti ir apie nagrinėjimo rezultatus informuoti Seimo kontrolierę, priėmus sprendimus dėl priemonių, kurių bus imamasi, atsižvelgiant į Rekomendaciją-4, t. y. informuoti Pareiškėją apie Priemonės įgyvendinimą ir kada jam raštu bus pateikta informacija apie Audito rekomendacijų įgyvendinimo rezultatus.

23. Nagrinėjamu atveju KAT pareigūnai pradėję Auditą Pareiškėją apie tai informavo „2020-12-22 raštu Nr. 2-73 [...], kuriame nurodė, kad informacija apie Audito metu nustatytus dalykus susijusius su Pareiškėjo iškeltais klausimais, bus pateikta atskiru raštu baigus Auditą“.

Tai buvo įgyvendinta ir Pareiškėjui išsami informacija buvo pateikta 2021-05-26 nuotoliniu būdu („ZOOM“ platformoje) vykusiame Zarasų rajono savivaldybės Kontrolės komiteto posėdyje (pažymos 9.1 punktas; Pareiškėjas šio tyrimo metu patvirtino, kad dalyvavo posėdyje ir yra susipažinęs su Audito rezultatais; pažymos 11.1.2 papunktis).

Nors Audito procedūros šio tyrimo metu dar nebuvo užbaigtos (vyko Audito rekomendacijų įgyvendinimo stebėsenos procedūros, o audituoti subjektai nėra pateikę informacijos apie visų rekomendacijų įgyvendinimą), tačiau KAT, atsižvelgdama į Rekomendaciją-4, Pareiškėją 2021-12-10 raštu Nr. 2-74 informavo apie Audito rekomendacijų įgyvendinimo rezultatus, turimus iki rašto surašymo dienos (pažymos 9.3 punktas).

KAT taip pat šio tyrimo metu pateikė papildomą informaciją apie papildomai gautą informaciją dėl Audito rekomendacijų įgyvendinimo ir įsipareigojo informuoti Pareiškėją apie Audito rekomendacijų įgyvendinimą (pažymos 9.3 ir 9.4 punktai).

KAT 2022-03-24 duomenimis Audito ataskaitoje Nr.4-1 pateikta rekomendacija Nr.7 yra įgyvendinta. Administratorius informavo, kad 2022-02-25 yra gautas Namų užbaigimo aktas ir 2022-02-28 yra kreiptasi į Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos Aplinkos projektų valdymo agentūrą dėl valstybės paramos suteikimo šio daugiabučio gyvenamojo namo butų ir kitų patalpų savininkams. Ši informacija KAT 2022-03-24 raštu Nr. 2-18 pateikta ir Pareiškėjui (pažymos 9.6 punktas).

Be to, KAT 2021-12-28 pateikė atsakymą (reg. Nr. 2-79) į Pareiškėjo 2021-12-21 siųstą raštą (pažymos 9.5 punktas).

24. Apibendrinus pažymos 23–24 punktuose pateiktas išvadas, konstatuotina, kad KAT pareigūnai Rekomendaciją-4 išnagrinėjo tinkamai, šio tyrimo metu atsižvelgė į ją, todėl **šios Pareiškėjo Skundo dalies tyrimas nutrauktinas** (kartu Savivaldybės administracijos direktoriui ir KAT vadovui teikiant atitinkamas rekomendacijas, susijusias su informavimu apie Audito rekomendacijų įgyvendinimą).

Dėl Inspekcijos pareigūnų veiksmų (neveikimo)

25. Apibendrinus Skunde Seimo kontrolierei nurodytas aplinkybes (pažymos 2 ir 3 punktai) konstatuotina, kad šio tyrimo metu nagrinėjami Pareiškėjo nusiskundimai dėl Inspekcijos pareigūnų veiksmų (neveikimo) nagrinėjant Rekomendaciją-5 (pateikti Seimo kontrolierei galimai turimą papildomą informaciją apie statybos (Namo renovacijos) užbaigimo procedūros eigą ir rezultatus (jeigu ši procedūra vis dar nebaigta – nurodyti priežastis ir kt.).

26. Apibendrinus pažymos 13 punkte nurodytą teisinį reglamentavimą, konstatuotina, kad vadovaujantis SVPI (pažymos 13.2 punktas), SKI (pažymos 13.4 punktas), VAĮ nuostatomis (pažymos 13.3 punktas),

26.1. Inspekcija privalo savo veikloje laikytis įstatymo viršenybės principo reikalavimų, ji turi tik tokius įgalinimus, kurie jai yra suteikti konkrečiomis teisės aktų nuostatomis, administraciniai sprendimai, susiję su asmenų teisių ir pareigų įgyvendinimu, visais atvejais turi būti pagrįsti įstatymais.

Inspekcija SVPI privalo vykdyti jai priskirtas funkcijas, šiuo atveju – vykdyti statybos valstybinės priežiūros funkciją atliekant statybos užbaigimo procedūrą (pažymos 13.2 punktas);

26.2. Inspekcijos viršininkas privalėjo Rekomendaciją-5 išnagrinėti ir apie nagrinėjimo rezultatus informuoti Seimo kontrolierę, priėmus sprendimus dėl priemonių, kurių bus imamasi, atsižvelgiant į Rekomendaciją-5, t. y., pateikti Seimo kontrolierei turimą papildomą informaciją apie statybos (Namo renovacijos) užbaigimo procedūros eigą ir rezultatus.

27. Nagrinėjamu atveju Inspekcijos pareigūnai pateikė informaciją apie Namo statybos užbaigimo procedūrų eigą ir konstatavo, kad 2022-02-25 išduotas *daugiabučio gyvenamojo namo (un. Nr. 4396-0001-1017) adresu: Sėlių a. 20, Zarasai, atnaujinimo (modernizavimo) statybos užbaigimo aktas Nr. ACCA-00-220225-00075* (pažymos 10 punktas; tai patvirtina ir NTR duomenys; pažymos 12 punktas).

28. Apibendrinus pažymos 26–27 punktuose pateiktas išvadas, konstatuotina, kad Inspekcijos pareigūnai Rekomendaciją-5 išnagrinėjo tinkamai, šio tyrimo metu atsižvelgė į ją, todėl **šios Pareiškėjo Skundo dalies tyrimas nutrauktinas**.

29. Kartu Seimo kontrolierė atkreipia Pareiškėjo dėmesį į tai, kad:

29.1. Savivaldybės administracija Administratoriaus veiklos priežiūrą gali vykdyti tik jos kompetencijos ribose, t. y., Savivaldybės administracija nevykdo Administratoriaus atsakymų Pareiškėjui kokybės vertinimo (kontroliuoja, ar laikomasi nustatytų reikalavimų dėl informacijos ir duomenų teikimo patalpų savininkams; pažymos 14.2 punktas).

29.2. atsižvelgus į VAĮ reikalavimus (pažymos 13.3 punktas) bei teismų praktiką (pažymos 15 punktas), institucijos, gavusios Pareiškėjo kreipimuisi (pažymos 11 punktas) turi patikrinti juose nurodytą informaciją, tačiau turi veikti tik teisės aktuose nustatytu būdu (neprivalo veikti taip, kaip to prašo Pareiškėjas), tai kad Pareiškėjo netenkina institucijų atsakymuose išdėstytos faktinės aplinkybės ir argumentai, nėra pagrindas pripažinti, jog pats atsakymas yra nemotyvuotas ir neteisėtas bei neatitinkantis VAĮ nuostatų;

29.3. tuo atveju, jeigu kyla ginčai tarp Administratoriaus ir Pareiškėjo (dėl atsakymų nepateikimo ir kt.), tarp institucijų ir Pareiškėjo (dėl galimos savavališkos statybos, statybos užbaigimo akto), jie sprendžiami teismuose.

SEIMO KONTROLIERIAUS SPRENDIMAI

30. Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 3 punktu, Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierė nusprendžia skundo dalies dėl Zarasų rajono savivaldybės administracijos pareigūnų veiksmų (neveikimo) tyrimą nutraukti.

31. Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 3 punktu, Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierė nusprendžia skundo dalies dėl Zarasų rajono savivaldybės Kontrolės ir audito tarnybos pareigūnų veiksmų (neveikimo) tyrimą nutraukti.

32. Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 3 punktu, Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierė nusprendžia skundo dalies dėl Valstybinės teritorijų planavimo ir statybos inspekcijos pareigūnų veiksmų (neveikimo) tyrimą nutraukti.

SEIMO KONTROLIERIAUS REKOMENDACIJOS

33. Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 19 straipsnio 1 dalies 17 punktu Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierė rekomenduoja:

33.1. *Zarasų rajono savivaldybės administracijos direktoriui*

33.1.1. kontroliuoti Patalpų paskirties keitimo eigą ir informuoti Seimo kontrolierę ir Pareiškėją apie Patalpų paskirties keitimo eigą ir rezultatus (Seimo kontrolierei pateikti rašto Pareiškėjui kopiją);

33.1.2. išnagrinėti KAT Audito rekomendacijas ir informuoti KAT apie Zarasų rajono savivaldybės finansuojamos priemonės „Daugiabučių gyvenamųjų namų renovacija ir programos „Zarasų energizacija“ įgyvendinimas“ veiklos audito rekomendacijų įgyvendinimo rezultatus (Seimo kontrolierei pateikti rašto KAT kopiją);

33.1.3. atlikti Administratoriaus kompleksinį planinį veiklos patikrinimą 2022 m. trečiąjį ketvirtį ir apie jo rezultatus informuoti Seimo kontrolierę ir Pareiškėją (Seimo kontrolierei pateikti rašto Pareiškėjui kopiją).

33.2. *Zarasų rajono savivaldybės kontrolierei* – informuoti apie Zarasų rajono savivaldybės finansuojamos priemonės „Daugiabučių gyvenamųjų namų renovacija ir programos „Zarasų energizacija“ įgyvendinimas“ veiklos audito rekomendacijų įgyvendinimo rezultatus.

Apie rekomendacijų nagrinėjimo rezultatus prašytume pranešti Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 20 straipsnio 3 dalyje nustatyta tvarka, t. y. ne vėliau kaip per 30 dienų nuo rekomendacijos gavimo dienos.

Seimo kontrolierė

Erika Leonaitė

Seimo kontrolierė

Milda Vainiutė